

31977L0388

L 145/1

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

1977 6 13

ŠEŠTOJI TARYBOS DIREKTYVA**1977 m. gegužės 17 d.****dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo — Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas**

(77/388/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

kadangi į tuos išteklius įeina įplaukos iš pridėtinės vertės mokesčio, gaunamos taikant bendrą mokesčio tarifą remiantis vienodai nustatyto vertinimo pagrindu pagal Bendrijos taisykles;

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 99 ir 100 straipsnius,

kadangi turi būti siekiama tolesnės pažangos veiksmingai šalinant asmenų, prekių, paslaugų, kapitalo judėjimo ir nacionalinių ekonomikų integracijos suvaržymus;

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽¹⁾,

kadangi reikia atsižvelgti į siekiamą tikslą valstybių narių tarpusavio prekyboje panaikinti apmokestinimą importo atveju ir atleidimą nuo mokesčio eksporto atveju; kadangi, norint galiausiai sukurti bendrą rinką, kurioje vyktų sąžininga konkurencija ir kuri būtų panaši į tikrą vidaus rinką, turi būti užtikrinta, kad bendra apyvartos mokesčių sistema būtų nediskriminacinė prekių ir paslaugų kilmės atžvilgiu;

atsižvelgdama į Ekonominių ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,kadangi visos valstybės narės yra priėmusios pridėtinės vertės mokesčio sistemą pagal 1967 m. balandžio 11 d. Pirmąją ir Ant-rąją Tarybos direktyvas dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su apyvartos mokesčiais, suderinimo ⁽³⁾;

kadangi, siekiant sustiprinti nediskriminacinį mokesčio pobūdį, reikia išaiškinti „apmokestinamojo asmens“ sąvoką, kad valstybės narės galėtų šį terminą praplėsti ir taikyti asmenims, kurie tik retkarčiais vykdo tam tikrus sandorius;

kadangi 1970 m. balandžio 21 d. Sprendimas dėl valstybių narių finansinių įmokų pakeitimo Bendrijų nuosavais ištekliais ⁽⁴⁾ numato, kad Bendrijų biudžetas nepriklausomai nuo kitų įplaukų turi būti visiškai finansuojamas iš Bendrijų nuosavų išteklių;

kadangi „apmokestinamojo sandorio“ sąvoka sudarė keblumų, ypač ryšium su sandoriais, laikomais apmokestinamaisiais sandoriais; kadangi šias sąvokas būtina paaiškinti;

⁽¹⁾ OL C 40, 1974 4 8, p. 25.⁽²⁾ OL C 139, 1974 11 12, p. 15.⁽³⁾ OL 71, 1967 4 14, p. 1301/67.⁽⁴⁾ OL L 94, 1970 4 28, p. 19.

kadangi vietos, kur vykdomi apmokestinamieji sandoriai, nustatymas yra sukėlęs tarp valstybių narių konfliktų dėl jurisdikcijos,

ypač ryšium su montavimui skirtų prekių tiekimu ir paslaugų teikimu; kadangi, nors vieta, kur teikiamos paslaugos, turėtų būti iš principo apibrėžiama kaip vieta, kur yra teikiančio paslaugas asmens pagrindinė verslo vieta, vis dėlto toji vieta turėtų būti apibrėžiama kaip esanti šalyje to asmens, kuriam teikiamos paslaugos, ypač tam tikrų apmokestinamųjų asmenų vienas kitam teikiamų paslaugų atveju, kai paslaugų kaina įtraukiama į prekių kainą;

kadangi būtina suderinti apmokestinimo momento ir apmokestinimo sąvokas, kad Bendrijos tarifo įvedimas ir jo vėlesni pakeitimai galėtų pradėti veikti visose valstybėse narėse tuo pačiu metu;

kadangi mokesčio bazė turi būti suderinta, kad, taikant Bendrijos tarifą apmokestinamiesiems sandoriams, visose valstybėse narėse būtų gauti palyginami rezultatai;

kadangi valstybės narės turi taikyti tokius tarifus, kurie leistų atskaityti įprastą mokestį, taikytą ankstesniajame etape;

kadangi turėtų būti sudarytas bendras atveju, kai atleidžiama nuo mokesčio, sąrašas, kad Bendrijos nuosavus išteklius būtų galima surinkti vienodu būdu visose valstybėse narėse;

kadangi būtina suderinti mokesčio atskaitos taisykles tiek, kiek jos daro įtaką faktiškai surenkamoms sumoms; kadangi atskaitoma dalis turėtų būti apskaičiuojama panašia tvarka visose valstybėse narėse;

kadangi reikėtų konkrečiai nurodyti, kurie asmenys turi mokėti mokestį, ypač už paslaugas, kurias teikia asmuo, įsisteigęs kitoje šalyje;

kadangi, siekiant užtikrinti, kad mokestis būtų renkamas vienodai visose valstybėse narėse, būtina kiek įmanoma labiau suderinti mokesčio mokėtojų prievolės; kadangi mokesčio mokėtojai būtinai turėtų reguliariai teikti suvestines deklaracijas apie savo sandorius, susijusius tiek su pirkimais, tiek su pardavimais, kai tai reikalinga nuosavų išteklių vertinimo pagrindui nustatyti ir stebėti;

kadangi, siekiant tikslesnio suderinimo, valstybėms narėms vis dėlto turėtų būti leidžiama pagal bendras nuostatas išlaikyti specialias schemas, skirtas mažoms įmonėms; kadangi valstybėms narėms turėtų būti leidžiama laisvai taikyti ūkininkams, kuriems netaikoma įprastinė schema, specialią vienodo tarifo schemą neatskaitomam pirkimo pridėtinės vertės mokesčiui kompensuoti; kadangi siekiant užtikrinti nuosavų išteklių surinkimą būtina

nustatyti tokios schemos pagrindinius principus ir patvirtinti bendrą tokių ūkininkų pridėtinės vertės vertinimo metodą;

kadangi turėtų būti užtikrintas vienodas šios direktyvos nuostatų taikymas; kadangi tuo tikslu turėtų būti nustatyta Bendrijos konsultacijų procedūra; kadangi Pridėtinės vertės mokesčio komiteto sukūrimas padėtų valstybėms narėms ir Komisijai glaudžiai bendradarbiauti;

kadangi valstybėms narėms turėtų būti leidžiama neperžengiant tam tikrų nustatytų ribų ir laikantis tam tikrų sąlygų pradėti taikyti ar išlaikyti priemones, iš dalies nukrypstančias nuo šios direktyvos, kad būtų galima supaprastinti apmokestinimą, išvengti klaidų ar mokesčio vengimo;

kadangi gali pasirodyti tikslinga suteikti teisę valstybėms narėms sudaryti su valstybėmis, kurios nėra ES narės, ar tarptautinėmis organizacijomis sutartis, kuriose būtų numatyti nukrypimai nuo šios direktyvos;

kadangi būtina numatyti pereinamąjį laikotarpį, per kurį būtų galima laipsniškai suderinti nurodytų sričių nacionalinius įstatymus,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

ĮVADINĖS NUOSTATOS

1 straipsnis

Valstybės narės privalo modifikuoti savo esamas pridėtinės vertės mokesčio sistemas pagal toliau pateikiamus straipsnius.

Jos priima įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad modifikuotos sistemos įsigaliotų kuo anksčiau ir ne vėliau kaip 1978 m. sausio 1 d.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

TAIKYMO SRITIS

2 straipsnis

Pridėtinės vertės mokesčiu apmokestinamas:

- 1) prekių tiekimas ar paslaugų teikimas, kai šalies teritorijoje už atlygį prekes tiekia ar paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks;
- 2) prekių importas.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

TERITORINIS TAIKYMAS

3 straipsnis

1. Šioje direktyvoje „šalies teritorija“ — tai teritorija, kuriai taikoma Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartis, kaip nurodyta kiekvienos valstybės narės atžvilgiu 227 straipsnyje.

2. Toliau nurodytos atskirų valstybių narių teritorijos nelaikomos „šalies teritorija“:

Vokietijos Federacinėje Respublikoje:

Heligolendo sala, Biuzingeno teritorija;

Danijos Karalystėje:

Grenlandija;

Italijos Respublikoje:

Livigno, Campione d'Italia, Italijai priklausanti Lugano ežero dalis.

3. Jei Komisija mano, kad 2 dalyje numatytos išimtys nebepateisinamos, ypač kai tai susiję su sąžininga konkurencija ar nuosavais ištekliais, ji pateikia Tarybai atitinkamus pasiūlymus.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

APMOKESTINAMIEJI ASMENYS

4 straipsnis

1. „Apmokestinamasis asmuo“ — tai bet kuris asmuo, savarankiškai vykdomas bet kurioje vietoje bet kurią ekonominę veiklą, nurodytą 2 dalyje, nesvarbu, koks tos veiklos tikslas ar rezultatas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta ekonominė veikla apima visokią gamintojų, prekiautojų ir kitų paslaugas teikiančių asmenų veiklą, įskaitant kasybą bei žemės ūkio gamybos veiklą bei įvairių profesijų atstovų veiklą. Materialaus ir nematerialaus turto naudojimas, siekiant gauti nuolatinių pajamų, taip pat laikomas ekonomine veikla.

3. Valstybės narės apmokestinamuoju asmeniu gali laikyti ir bet kurį asmenį, tik retkarčiais vykdomą sandorius, susijusius su 2 dalyje nurodyta veikla, ypač kuriuos nors iš toliau nurodytų sandorių:

- a) pastatų ar pastatų dalių ir žemės, ant kurios jie stovi, tiekimą prieš jų pirmą panaudojimą; valstybės narės gali nustatyti sąlygas, kaip šis kriterijus turi būti taikomas perstatomiems pastatams ir žemei, ant kurios jie stovi.

Valstybės narės gali netaikyti pastato pirmo panaudojimo kriterijaus, o taikyti kitokius kriterijus, tokius kaip, pavyzdžiui, laikotarpį tarp pastato užbaigimo dienos ir jo pirmo tiekimo dienos arba laikotarpį tarp pastato pirmo panaudojimo ir jo vėlesnio tiekimo dienos su sąlyga, kad pirmasis laikotarpis nėra ilgesnis kaip penkeri metai, o antrasis — dveji.

„Pastatas“ — tai bet kokia konstrukcija, pritvirtinta prie žemės ar įtvirtinta žemėje;

- b) žemės statyboms tiekimas.

„Žemė statyboms“ — tai bet kokia paruošta ar neparuošta žemė, kurią valstybės narės apibrėžia esant tokią.

4. Šio straipsnio 1 dalyje pavartotas žodis „savarankiškai“ reiškia, kad mokestis netaikomas samdomiems ir kitiems asmenims, kiek jie susaistyti su darbdaviu darbo sutartimi ar kitais teisiniais ryšiais, kurie sukuria darbdavio ir dirbančiojo santykius, susijusius su darbo sąlygomis, atlyginimu ir darbdavio atsakomybe.

Laikydamosi 29 straipsnio nuostatų dėl konsultacijų valstybės narės gali kaip atskirą apmokestinamąjį asmenį traktuoti šalies teritorijoje įsisteigusius asmenis, kurie nors teisiškai ir savarankiškai, vis dėlto yra glaudžiai susiję vienas su kitu finansiniais, ekonominiais ir organizaciniais ryšiais.

5. Valstybinės, regioninės ir vietinės valdžios institucijos ir kiti viešosios teisės subjektai neturi būti laikomi apmokestinamaisiais asmenimis veiklos, kurią jos vykdo, ar sandorių, kuriuos jos sudaro kaip valdžios institucijos, atžvilgiu, net jei jos renka rinkliavas, mokestį už paslaugas, įmokas ar kitokius su tokia veikla ar sandoriais susijusius mokesčius.

Tačiau kai jos vykdo tokią veiklą ar sandorius, jos turi būti laikomos apmokestinamuoju asmeniu tokios veiklos ar sandorių atžvilgiu, jei jų traktavimas kaip neapmokestinamojo asmens labai iškraipytų konkurenciją.

Bet kuriuo atveju šias įstaigas reikia laikyti apmokestinamaisiais asmenimis D priede išvardytos veiklos atžvilgiu, jei toji veikla nėra tokio menko masto, dėl kurio ji būtų visiškai nereikšminga.

Valstybės narės gali tokių organizacijų veiklą, kuriai pagal 13 ar 28 straipsnius taikomos išimtys, laikyti veikla, kurią jos vykdo kaip valdžios institucijos.

a) darbų atlikimas iš užsakovo medžiagų pagal sutartį, t. y. kai rangovas užsakovui perduoda kilnojamąjį turtą, rangovo pagamintą arba surinktą iš medžiagų ar objektų, kuriuos jam tuo tikslu patikėjo užsakovas, neatsižvelgiant į tai, ar rangovas pats parūpino kokią nors panaudotą medžiagų dalį ar ne;

b) tam tikrų statybos darbų atlikimas.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

APMOKESTINAMIEJI SANDORIAI

5 straipsnis

Prekių tiekimas

1. „Prekių tiekimas“ — tai teisės kaip savininkui disponuoti materialiuoju turtu perdavimas.

2. Elektros srovė, dujos, šiluma, šaldymas ir panašūs dalykai turi būti laikomi materialiuoju turtu.

3. Valstybės narės materialiuoju turtu gali laikyti:

- a) tam tikrą nekilnojamojo turto nuosavybės dalį;
- b) daiktines teises į nekilnojamąjį turtą, kurios jų turėtoji suteikia teisę naudotis nekilnojamoju turtu;
- c) akcijas ar akcijoms ekvivalentiškas nuosavybės dalis, kurios jų savininkui *de jure* ar *de facto* suteikia nekilnojamojo turto ar jo dalies nuosavybės ar valdymo teises.

4. Tiekimu pagal 1 dalies apibrėžimą taip pat laikoma:

- a) nuosavybės teisės į turtą perdavimas už atlyginimą valstybinės valdžios institucijos arba jos vardu duotu nurodymu, arba dėl įstatymų reikalavimų;
- b) faktiškas prekių perdavimas į rankas pagal prekių nuomos tam tikram laikotarpiui arba pagal prekių pardavimo atidedant apmokėjimo terminą sutartį, kurioje numatyta, kad, įvykiams normaliai klostantis, nuosavybės teisė pereis vėliausiai tuomet, kai bus įmokėta paskutinė įmoka;
- c) prekių perdavimas remiantis sutartimi, pagal kurią nupirkus ar pardavus mokamas komisinis mokestis.

5. Valstybės narės gali laikyti, kad tiekimas pagal 1 dalies apibrėžimą yra:

6. Prekių, kurios sudaro apmokestinamojo asmens verslui skirtą turto dalį, panaudojimas apmokestinamojo asmens ar jo darbuotojų privatiems poreikiams, arba jų perdavimas neatlygintinai, arba jų panaudojimas ne savo verslo tikslais, kai pridėtinės vertės mokestis už tas prekes ar jų sudedamąsias dalis buvo visiškai ar iš dalies atskaitytas, turi būti laikomas tiekimu už atlygį. Tačiau tiekimu už atlygį neturi būti laikomas prekių panaudojimas pavyzdžiui arba nedidelės vertės dovanoms, susijusioms su apmokestinamojo asmens verslu.

7. Valstybės narės gali laikyti tiekimu už atlygį:

- a) prekių panaudojimą apmokestinamojo asmens verslo tikslais, kai tos prekės yra pagamintos, pastatytos, išgautos, apdorotos, išgytos ar importuotos vykstant apmokestinamojo asmens verslą, jei ne visa pridėtinės vertės mokestis už tokias prekes suma, jas įsigijus iš kito apmokestinamojo asmens, galėtų būti atskaityta;
- b) prekių panaudojimą, kai apmokestinamasis asmuo prekes panaudoja neapmokestinamajam sandoriui, o pridėtinės vertės mokestis už šias prekes, jas įsigijus ar panaudojus a punkte nurodytomis aplinkybėmis, buvo visas ar iš dalies atskaitytas;
- c) prekių pasilikimą, kai apmokestinamasis asmuo ar jo teisūs perėmėjai pasilieka sau prekes, apmokestinamajam asmeniui nustojus vykdyti apmokestinamą ekonominę veiklą, o pridėtinės vertės mokestis už šias prekes, jas įsigijus ar panaudojus a punkte nurodytomis aplinkybėmis, buvo visas ar iš dalies atskaitytas, išskyrus šio straipsnio 8 dalyje minimus atvejus.

8. Jei visas ar dalis turto perleidžiama už atlygį ar be jo, ar kaip įnašas į bendrovę, valstybės narės gali laikyti, kad neįvyksta joks prekių tiekimas, ir tokiu atveju turto gavėjas turi būti traktuojamas kaip turto perleidėjo teisūs ir pareigų perėmėjas. Esant reikalui, valstybės narės gali imtis reikalingų priemonių, kad užkirstų kelią konkurencijos iškreipymams tais atvejais, kai gavėjas nėra vien apmokestinamą veiklą vykstantis asmuo.

6 straipsnis

Paslaugų teikimas

1. „Paslaugų teikimas“ — tai bet koks sandoris, kuris nėra prekių tiekimas, kaip apibrėžta 5 straipsnyje.

Tokie sandoriai gali būti, *inter alia*:

- nematerialiojo turto perleidimas, nesvarbu, ar to turto nuosavybės teisė patvirtinama dokumentu ar ne,
- įpareigojimai susilaikyti nuo veiksmo arba toleruoti veiksmą ar situaciją,
- paslaugų atlikimas vykdamas valdžios institucijos ar jos vardu duotą nurodymą arba dėl įstatymų reikalavimų.

2. Paslaugų teikimu už atlygį laikoma:

- a) prekių, sudarančių verslui skirtą turto dalį, naudojimas apmokestinamojo asmens arba jo darbuotojų privatiems poreikiams arba jų naudojimas ne verslo tikslams, kai pridėtinės vertės mokestis už tas prekes buvo visiškai ar iš dalies atskaitytas;
- b) apmokestinamojo asmens paslaugų teikimas neatlygintinai jo paties arba jo darbuotojų privatiems poreikiams arba apskritai ne verslo tikslais.

Šios dalies nuostatomis valstybės narės gali taikyti išimtis su sąlyga, kad tokios išimties nesudarys prielaidų konkurencijos iškraipymui.

3. Siekdamas užkirsti kelią konkurencijos iškraipymams ir pasikonsultavusios, kaip numatyta 29 straipsnyje, valstybės narės gali laikyti paslaugų teikimu už atlygį apmokestinamojo asmens sau teikiamą paslaugą verslo tikslais, jei ne visa pridėtinės vertės mokesčio už tokią paslaugą suma, ją įsigijus iš kito apmokestinamojo asmens, galėtų būti atskaityta.

4. Kai apmokestinamasis asmuo, veikdamas savo paties vardu, bet kito asmens sąskaita, dalyvauja teikiant paslaugas, laikoma, kad jis gavo ir suteikė tas paslaugas pats.

5. 5 straipsnio 8 dalies nuostatos paslaugų teikimui turi būti taikomos ta pačia tvarka.

7 straipsnis

Importas

„Prekių importas“ — tai prekių įvežimas į šalies teritoriją, apibrėžtą 3 straipsnyje.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

APMOKESTINAMŲJŲ SANDORIŲ VIETA

8 straipsnis

Prekių tiekimas

1. Prekių tiekimo vieta laikoma:

- a) tiekėjo, arba asmens, kuriam tiekama, arba trečiojo asmens išsiųstų ar gabenamų prekių atveju: vieta, kur prekės yra tuo metu, kai prasideda jų siuntimas ar gabenimas asmeniui, kuriam jos tiekiamos. Kai prekės instaliuojamos arba surenkamos paties tiekėjo arba jo sąskaita (su išbandymu ar be jo), tiekimo vieta laikoma ta vieta, kur prekės yra instaliuojamos ar surenkamos. Tais atvejais, kai instaliavimas ar surinkimas vyksta ne tiekėjo šalyje, valstybė narė, į kurią prekės yra importuojamos, imasi būtinų priemonių dvigubam apmokestinimui toje valstybėje išvengti;
- b) neišsiųstų ir netransportuojamų prekių atveju: vieta, kur prekės yra, kai vyksta tiekimas.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies a punkto, tais atvejais, kai siunta išsiunčiama ar prekės gabenamos kitoje, o ne tų prekių importo šalyje, laikoma, kad importuotojo, apibrėžto pagal 21 straipsnio 2 dalį, vykdomo tiekimo vieta ir vėlesnių šių prekių tiekimų vieta yra šalyje, į kurią prekės importuotos.

9 straipsnis

Paslaugų teikimas

1. Paslaugų teikimo vieta laikoma ta vieta, kur paslaugų teikėjas turi įsteigęs savo verslą arba turi nuolatinę įmonę, iš kurios teikia paslaugas, arba, nesant tokios verslo vietos ar nuolatinės įmonės, vieta, kur jis turi nuolatinį adresą arba kur paprastai gyvena.

2. Tačiau:

- a) paslaugų, susijusių su nekilnojamuoju turtu, įskaitant nekilnojamojo turto agentų ir ekspertų paslaugas, ir statybos parengimo ir koordinavimo paslaugų, tokių kaip architektų ar firmų, vykdančių priežiūrą statybos vietoje, suteikimo vieta laikoma ta vieta, kur yra tas nekilnojamasis turtas;
- b) transporto paslaugų suteikimo vieta laikoma vieta, kur vyksta transportavimas, atsižvelgiant į nuvažiuotus atstumus;

c) paslaugų, susijusių su:

- kultūrine, menine, sportine, mokslinė, švietimo, pramogų ir kitokia panašia veikla, įskaitant tokios veiklos organizatorių darbą, ir tam tikrais atvejais papildomų paslaugų teikimą,
- papildomomis transporto paslaugomis, tokiomis kaip pakrovimas, iškrovimas, krovinių tvarkymas ir panaši veikla,
- kilnojamojo materialiojo turto vertinimu,
- kilnojamojo materialiojo turto aptarnavimu,

suteikimo vieta laikoma ta vieta, kur tos paslaugos yra fiziškai atliekamos;

d) kilnojamojo materialaus turto, išskyrus visų rūšių transportą, nuomos atveju, kai nuomotojas turtą išveža iš vienos valstybės narės, kad jis būtų naudojamas kitoje valstybėje narėje, tos paslaugos suteikimo vieta laikoma ta vieta, kur turtas naudojamas;

e) toliau nurodytų paslaugų, teikiamų klientams, įsisteigusiems už Bendrijos ribų, arba apmokestinamiesiems asmenims, įsisteigusiems Bendrijoje, bet ne toje pačioje šalyje kaip paslaugų teikėjas, suteikimo vieta laikoma vieta, kur klientas yra įsteigęs savo verslą arba turi nuolatinę verslo vietą, į kurią teikiamos paslaugos, arba jei tokios vietos nėra, vieta, kur jis turi nuolatinį adresą ar paprastai gyvena:

- autorių teisių, patentų, licencijų, prekių ženklų ir panašių teisių perdavimas ar perleidimas,
- reklamos paslaugos,
- konsultantų, inžinierių, konsultacinių biurų, teisininkų, buhalterių paslaugos ir kitos panašios paslaugos, taip pat duomenų apdorojimas ir informacijos teikimas,
- įpareigojimai susilaikyti visiškai ar iš dalies nuo kurios nors e punkte nurodytos verslo veiklos vykdymo ar pasinaudojimo kuria nors šiame e punkte nurodyta teise,
- banko, finansiniai ir draudimo sandoriai, įskaitant perdraudimą, išskyrus seifų nuomą,
- aprūpinimas personalu,
- agentų, kurie veikia kito asmens vardu ir jo sąskaita, paslaugos, kai jie dalyvauja jų atstovaujamajam asmeniui įsigyjant e punkte nurodytas paslaugas.

3. Kad būtų išvengta dvigubo apmokestinimo, neapmokestinimo ar konkurencijos iškraipymo, valstybės narės gali 2 dalies e punkte nurodytų paslaugų teikimo ir kilnojamojo materialaus turto nuomos atžvilgiu laikyti, kad:

- a) tais atvejais, kai tikrasis paslaugų, kurių suteikimo vieta pagal šio straipsnio nuostatas būtų laikoma esančia šalies teritorijoje, panaudojimas ar pasinaudojimas jomis vyksta už Bendrijos ribų, paslaugų teikimo vieta yra už Bendrijos ribų;
- b) tais atvejais, kai tikrasis paslaugų, kurių suteikimo vieta pagal šio straipsnio nuostatas būtų laikoma esančia už Bendrijos ribų, panaudojimas ar pasinaudojimas jomis vyksta šalies teritorijoje, paslaugų teikimo vieta yra šalies teritorijoje.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

APMOKESTINIMO MOMENTAS IR MOKESČIO APSKAIČIAVIMAS

10 straipsnis

1. a) „Apmokestinimo momentas“ — tai įvykis, dėl kurio susidaro apmokestinimui būtinos teisinės sąlygos.

b) Mokestis tampa „apskaičiuotinas“, kai mokesčio administratorius pagal tuo metu galiojantį įstatymą įgyja teisę reikalauti mokesčio iš asmens, kuris tą mokestį turi sumokėti, nors mokėjimo terminas gali būti ir atidėtas.

2. Apmokestinimo momentas įvyksta ir mokestis tampa apskaičiuotinas, kai prekės pristatomos ar paslaugos atliekamos. Laikoma, kad prekės, išskyrus 5 straipsnio 4 dalies b punkte nurodytas prekes, ir paslaugos, už kurias sąskaitos pateikiamos ir apmokamos per keletą kartų iš eilės, yra pristatytos ar atliktos tuomet, kai baigiasi ataskaitinis laikotarpis, su kuriuo yra susijusios sąskaitos ir apmokėjimas.

Tačiau kai apmokėjimas turi būti atliktas avansu prieš pristatant prekes ar atliekant paslaugas, mokestis tampa apskaičiuotinas apmokėjimo gavimo momentu nuo gautos sumos.

Nukrypdomos nuo aukščiau nurodytų nuostatų, valstybės narės gali numatyti, kad tam tikrų sandorių ar tam tikrų apmokestinamųjų asmenų kategorijų atveju mokestis tampa apskaičiuotinas:

- ne vėliau kaip išrašant sąskaitą faktūrą ar dokumentą, lygiavertį sąskaitai faktūrai, arba
- ne vėliau kaip gaunant kainą, arba

— kai neišrašoma nei sąskaita faktūra, nei jai lygiavertis dokumentas, arba jis išrašomas per vėlavimą, — per tam tikrą nurodytą laikotarpį, skaičiuojant nuo apmokestinimo momento.

3. Importuojant prekes, apmokestinimo momentas įvyksta ir mokestis tampa apskaičiuotinas, kai prekės įvežamos į šalies teritoriją, kaip apibrėžta 3 straipsnyje.

Kai už importuojamas prekes reikia sumokėti muitą, žemės ūkio produktų importo mokesčius arba pagal bendrąją politiką nustatytas jiems lygiavertes rinkliavas, valstybės narės gali apmokestinimo momentą ir datą, kada mokestis tampa apskaičiuotinas, sieti su tokių Bendrijos rinkliavų apmokestinimo momentu ir jų data.

Tais atvejais, kai už importuojamas prekes nereikia mokėti jokių Bendrijos nustatytų muitų, valstybės narės apmokestinimo momentui ir datai, kada mokestis tampa apskaičiuotinas, gali taikyti galiojančias nuostatas dėl muitų.

Kai prekės įvežamos pagal vieną iš 16 straipsnio 1 dalies A punkte numatytų nuostatų ar pagal tranzito ar laikinojo įvežimo nuostatus, apmokestinimo momentas įvyksta ir mokestis tampa apskaičiuotinas tik tada, kai prekėms nebetaikomi tokie nuostatai, ir jos deklaruojamos vidaus vartojimui.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

APMOKESTINAMOJI VERTĖ

11 straipsnis

A. Šalies teritorijoje

1. Apmokestinamąją vertę sudaro:

- tiekiamų prekių ir teikiamų paslaugų, išskyrus nurodytas b, c ir d punktuose, atveju — viskas, kas sudaro atlygį, kuris yra ar turi būti tiekėjo gautas iš pirkėjo, kliento ar trečiosios šalies už tokias prekes ar paslaugas, įskaitant subsidijas, tiesiogiai susijusias su šių prekių ar paslaugų kaina;
- prekių, nurodytų 5 straipsnio 6 ir 7 dalyse, atveju — tų prekių ar panašių prekių įsigijimo kaina arba, jos nesant — pagaminimo savikaina tiekimo metu;
- 6 straipsnio 2 dalyje nurodytų paslaugų teikimo atveju — visos apmokestinamojo asmens išlaidos, patirtos teikiant šias paslaugas;
- 6 straipsnio 3 dalyje nurodytų paslaugų teikimo atveju — teikiamų paslaugų atviros rinkos kaina.

Paslaugų „atviros rinkos kaina“ — tai suma, kurią paslaugų teikimo metu klientas turėtų mokėti nepriklausomam tiekėjui sąžiningos konkurencijos sąlygomis šalies teritorijoje, kad gautų tas paslaugas.

2. Į apmokestinamąją vertę įeina:

- mokesčiai, muitai ir rinkliavos, išskyrus patį pridėtinės vertės mokestį;
- atsitiktinės išlaidos, tokios kaip komisiniai mokesčiai, pakavimo, transportavimo ir draudimo išlaidos, kurias tiekėjui turi padengti pirkėjas ar klientas. Valstybės narės atsitiktinėmis išlaidomis gali laikyti ir tas išlaidas, dėl kurių sudaryta atskira sutartis.

3. Į apmokestinamąją vertę neįeina:

- kainos sumažinimas taikant nuolaidą už greitą apmokėjimą;
- kainos nuolaidos klientui, suteikiamos tiekimo metu;
- sumos, gautos iš pirkėjo ar kliento kompensuoti apmokestinamojo asmens išlaidoms, kurias apmokestinamasis asmuo patiria pirkėjo ar kliento vardu ir jo sąskaita ir kurias įrašo į savo tarpinę sąskaitą. Apmokestinamasis asmuo privalo pateikti tokių savo faktiškų išlaidų įrodymus ir neturi teisės atskaityti jokio mokesčio, kuris galėjo būti apskaičiuotas tokių sandorių atveju.

B. Prekių įvežimas

1. Apmokestinamąją vertę sudaro:

- kaina, kurią importuotojas sumokėjo ar turi sumokėti, kai ši kaina yra vienintelis atlygis, apibrėžtas šio straipsnio A skirsnio 1 dalies a punkte;
- atviros rinkos kaina, kai nesumokama jokia kaina arba kai sumokėta ar turinti būti sumokėta kaina nėra vienintelis atlygis už importuotas prekes.

Importuotų prekių „atviros rinkos kaina“ — tai suma, kurią importavimo metu importuotojas turėtų mokėti nepriklausomam tiekėjui šalyje, iš kurios prekės eksportuojamos tuomet, kai mokestis tampa apskaičiuotinas norint tas prekes gauti sąžiningos konkurencijos sąlygomis.

2. Valstybės narės turi teisę apmokestinamąją vertę laikyti vertę, nurodytą Reglamente (EEB) Nr. 803/68 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ OL L 148, 1968 6 28, p. 6.

3. Į apmokestinamąją vertę įtraukiama, jei dar nėra įtraukta:

- a) mokesčiai, maitai ir rinkliavos, kuriuos reikia mokėti už importo šalies ribų, ir ryšium su importu nustatyti mokesčiai, išskyrus prekėms taikytiną pridėtinės vertės mokestį;
- b) atsitiktinės išlaidos, tokios kaip komisiniai mokesčiai, pakavimo, transportavimo ir draudimo išlaidos, atsiradusios iki jų atgabenimo į pirmąją paskirties vietą šalies teritorijoje.

„Pirmoji paskirties vieta“ — tai vieta, nurodyta važtaraštyje ar kitame transportavimo dokumente, su kuriuo prekės įvežamos į importo šalį. Jei vieta nenurodyta, pirmąją paskirties vietą laikoma pirmoji krovinio perdavimo vieta toje šalyje.

Lygiai taip pat valstybės narės gali į apmokestinamąją vertę įtraukti ir aukščiau nurodytas atsitiktines išlaidas, susijusias su gabenimu į kitą paskirties vietą, jei pastaroji yra žinoma apmokestinimo momentu.

4. Į apmokestinamąją vertę neįeina A skirsnio 3 dalies a ir b punktuose nurodytos sumos.

5. Kai prekės buvo laikinai išvežtos ir yra reimportuojamos, užsienyje jas suremontavus, apdorojus, pritaikius, sumontavus ar perdurbus, ir tokios reimportuojamos prekės nėra pagal 14 straipsnio 1 dalies f punktą atleistos nuo mokesčių, valstybės narės turi imtis priemonių užtikrinti, kad pridėtinės vertės mokestis už tas prekes būtų skaičiuojamas taip, kaip jis būtų skaičiuojamas, jei aukščiau nurodytos operacijos būtų atliktos šalies teritorijoje.

C. Įvairios nuostatos

1. Atsisakymo, grąžinimo, visiško ar dalinio neapmokėjimo atveju arba kai kaina sumažinama tiekimui jau įvykus, apmokestinamoji vertė yra atitinkamai sumažinama laikantis valstybių narių nustatytų sąlygų.

Tačiau visiško ar dalinio neapmokėjimo atveju valstybės narės šios taisyklės gali netaikyti.

2. Kai sumos, pagal kurias nustatoma apmokestinamoji vertė, yra išreikštos ne valstybės narės, kur vyksta apskaičiavimas, valiuta, o kita valiuta, keitimo kursas turi būti nustatomas pagal Reglamentą (EEB) Nr. 803/68 12 straipsnį.

3. Grąžintinos pakuotės sąnaudų atveju valstybės narės turi teisi:

- neįtraukti grąžintinos pakuotės vertės į apmokestinamąją vertę ir imtis būtinų priemonių, kad ši suma būtų koreguojama, jei pakuotė negrąžinama,
- arba įtraukti grąžintinos pakuotės vertę į apmokestinamąją vertę ir imtis būtinų priemonių, kad ši suma būtų koreguojama, jei pakuotė faktiškai grąžinama.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS

TARIFAI

12 straipsnis

1. Apmokestinamiesiems sandoriams taikomas toks mokesčio tarifas, kuris galioja apmokestinimo momentu. Tačiau:

- a) 10 straipsnio 2 dalies antroje ir trečioje pastraipose numatytais atvejais taikomas mokesčio tarifas, kuris galioja tuo metu, kai mokestis tampa apskaičiuotinas;
- b) 10 straipsnio 3 dalies antroje ir trečioje pastraipose numatytais atvejais turi būti taikomas mokesčio tarifas, kuris galioja tuo metu, kai prašoma įforminti leidimą pateikti prekes vidaus vartojimui.

2. Jei mokesčio tarifai keičiasi, valstybės narės gali:

- 1 dalies a punkte numatytais atvejais atlikti tikslinimus, kad būtų galima atsižvelgti į tarifą, kuris buvo taikomas tuo metu, kai prekės buvo tiekiamos ar paslaugos buvo teikiamos,
- imtis reikalingų pereinamojo laikotarpio priemonių.

3. Standartinį pridėtinės vertės mokesčio tarifą kiekviena valstybė narė nustato kaip tam tikrą apmokestinamosios vertės procentą; jis turi būti toks pats ir tiekiamoms prekėms, ir teikiamoms paslaugoms.

4. Tam tikrais atvejais tiekiamoms prekėms ir teikiamoms paslaugoms gali būti taikomas padidintas ar sumažintas mokesčio tarifas. Kiekvienas sumažintas tarifas turi būti nustatytas taip, kad jį taikant pridėtinės vertės mokesčio suma būtų tokia, kad įprasta tvarka būtų galima iš jos atskaityti visą pridėtinės vertės mokestį, kuris gali būti atskaitomas pagal 17 straipsnio nuostatas.

5. Tarifas, taikomas importuojant prekes, turi būti toks pats, koks yra taikomas tiekiant panašias prekes šalies teritorijoje.

X ANTRAŠTINĖ DALIS

ATLEIDIMAS NUO MOKESČIO

13 straipsnis

Atleidimas nuo mokesčio šalies teritorijos ribose

A. Tam tikros visuomenei naudingos veiklos atleidimas nuo mokesčio

1. Nepažeisdamos kitų Bendrijos nuostatų ir taikydamos sąlygas, kurias jos nustato siekdamas užtikrinti teisingą ir sąžiningą atleidimo nuo mokesčių taikymą bei užkirsti kelią galimam mokesčių vengimui, išsisukinėjimui ar piktnaudžiavimui, valstybės narės atleidžia nuo mokesčio:

- a) viešųjų pašto tarnybų teikiamas paslaugas (išskyrus keleivių pervežimo ir telekomunikacijų paslaugas) ir su tokiomis paslaugomis susijusias tiekiamas prekes;
- b) ligoninių ir kitas sveikatos priežiūros paslaugas bei glaudžiai su jomis susijusią veiklą, kurias vykdo viešosios teisės subjektai arba ligoninės, gydymo ir diagnostavimo centrai bei kitos panašaus pobūdžio deramai pripažintos įstaigos tokiais pat socialinėmis sąlygomis, kokios taikomos viešosios teisės subjektams;
- c) sveikatos priežiūros paslaugas, kurias teikia gydytojai ir vidurinis bei pagalbinis medicinos personalas, kaip jį apibrėžia pačios valstybės narės;
- d) tiekiamus žmogaus organus, kraują ir pieną;
- e) dantų technikų teikiamas profesines paslaugas ir dantų protezus, kuriuos teikia dantų gydytojai ir dantų technikai;
- f) paslaugas, kurias savo nariams teikia nepriklausomos asmenų grupės, kurių veikla yra atleista nuo pridėtinės vertės mokesčio arba nėra šio mokesčio objektas, kai tos paslaugos yra tiesiogiai būtinos jų nariams jų veiklai vykdyti ir kai tos grupės iš savo narių reikalauja atlyginti tik jiems tenkančią bendrą išlaidų dalį, su sąlyga, kad toks atleidimas nuo mokesčio neiškraipo konkurencijos;
- g) su socialine rūpyba ir socialine apsauga susijusias paslaugas bei prekes, įskaitant paslaugas, kurias teikia senelių namai, viešosios teisės subjektai ar kitos organizacijos, atitinkamos valstybės narės pripažintos labdaros organizacijos;
- h) paslaugas ir prekes, glaudžiai susijusias su vaikų ir jaunimo apsauga, kai jas teikia ir tiekia viešosios teisės subjektai ar

kitos organizacijos, atitinkamos valstybės narės pripažintos labdaros organizacijos;

- i) vaikų ir jaunimo švietimo, mokyklinio ir universitetinio švietimo, profesinio mokymo ar perkvalifikavimo paslaugas, įskaitant su visu tuo glaudžiai susijusias prekes, kai jas teikia ir tiekia tuo tikslu įsteigti viešosios teisės subjektai ar kitos organizacijos, kurias atitinkama valstybė narė pripažįsta įsteigtomis tokiu tikslu;
 - j) privačias mokymo paslaugas, kai mokoma mokyklinių ar universitetinių dalykų;
 - k) tam tikras aprūpinimo personalu paslaugas, kurias, siekdamas dvasinės gerovės, teikia religinės ar filosofinės institucijos šio straipsnio b, g, h ir i punktuose nurodytai veiklai;
 - l) paslaugas ir glaudžiai su jomis susijusias prekes, kurias savo narių naudai tiekia politinio, profsąjunginio, religinio, patriotinio, filosofinio, filantropinio ir pilietinio pobūdžio tikslų siekiančios nepelno organizacijos už nario mokesčių, kurių jos nustato savo taisyklėse, su sąlyga, kad toks atleidimas nuo mokesčio neiškraipo konkurencijos;
 - m) tam tikras paslaugas, glaudžiai susijusias su sportu ir kūno kultūra, kurias teikia nepelno organizacijos asmenims — sporto ir kūno kultūros programų dalyviams;
 - n) tam tikras kultūros paslaugas ir glaudžiai su jomis susijusias prekes, kai šias paslaugas teikia ir prekes tiekia viešosios teisės subjektai ar kitos atitinkamos valstybės narės pripažintos kultūros institucijos;
 - o) organizacijų, kurių veikla pagal aukščiau nurodytas šio straipsnio b, g, h, i, l, m ir n pastraipas yra atleista nuo mokesčio ryšium su organizuojamais lėšų surinkimui tik savo naudai renginiais, teikiamas paslaugas ir prekes, su sąlyga, kad toks atleidimas nuo mokesčio neiškraipo konkurencijos. Valstybės narės gali įvesti bet kuriuos būtinus tokiam atleidimui nuo mokesčio taikyti apribojimus, ypač tokių renginių skaičiui ar gaunamų įplaukų sumai;
 - p) transporto paslaugas, kurias ligoniams ar sužeistiesiems teikia deramai įgaliotos organizacijos specialiai tam pritaikytomis transporto priemonėmis;
 - q) viešųjų radijo ir televizijos įstaigų veiklą, išskyrus komercinio pobūdžio veiklą.
2. a) Atleisdamos nuo mokesčio institucijas, išskyrus viešosios teisės subjektus, kaip numatyta šio straipsnio 1 dalies b, g, h, i, l, m ir n punktuose, valstybės narės gali kiekvieną atskiru atveju taikyti vieną ar daugiau šių sąlygų:

- institucijos neturi sistemingai siekti pelno, bet jei vis dėlto pelnas gaunamas, jis neturi būti skirstomas, o turi būti skiriamas teikiamų paslaugų tęsimui ir gerinimui finansuoti,
- institucijas turi valdyti ir administruoti iš esmės visuomeniniais pagrindais asmenys, kurie nei patys, nei per tarpininkus neturi nei tiesioginės, nei netiesioginės asmeninės naudos iš veiklos rezultatų,
- įkainiai už jų teikiamas paslaugas turi būti patvirtinti valdžios institucijų arba neviršyti valstybės valdžios institucijų nustatytų įkainių, o įkainiai už paslaugas, kurioms tokio patvirtinimo nereikia, turi būti mažesni už komercinių įstaigų, turinčių mokėti pridėtinės vertės mokesčių, įkainius už panašias paslaugas,
- paslaugoms daroma išimtis neturi taip iškraipyti konkurencijos, kad komercinės įstaigos, turinčios mokėti pridėtinės vertės mokesčių, atsidurtų mažiau palankioje padėtyje.

b) Paslaugos ir prekės neturi būti atleistos nuo mokesčio pagal aukščiau pateiktos 1 dalies b, g, h, i, l, m ir n punktus, jeigu:

- tos paslaugos ir prekės nėra būtinos atleidžiamoms nuo mokesčio sandoriams,
- pagrindinis paslaugų teikimo ar prekių tiekimo tikslas — organizacijai gauti papildomų pajamų iš sandorių, kurie tiesiogiai konkuruoja su komercinių įstaigų, turinčių mokėti pridėtinės vertės mokesčių, sudaromais sandoriais.

B. Kiti atleidimo nuo mokesčio atvejai

Nepažeisdamos kitų Bendrijos nuostatų, valstybės narės atleidžia nuo mokesčio toliau nurodytą veiklą taikydamos sąlygas, kurias jos turi nustatyti siekdamos užtikrinti, kad atleidimas nuo mokesčio būtų teisingas ir sąžiningas ir kad būtų užkirstas kelias galimam mokesčių vengimui, išsisukinėjimui ar piktnaudžiavimui:

a) draudimo ir perdraudimo sandorius ir su jais susijusias paslaugas, kurias atlieka draudimo brokeriai ir draudimo agentai;

b) nekilnojamojo turto nuomą, išskyrus:

- 1) apgyvendinimą, kaip apibrėžta valstybių narių teisėje, viešbučiuose ar panašias funkcijas vykdančiose įstaigose, įskaitant ir apgyvendinimą poilsiavietėse ar stovyklauti įrengtose vietose;

2) patalpų ir vietos nuomą automobilių stovėjimui;

3) pastoviai instaliuotų įrenginių ir mašinų nuomą;

4) seifų nuomą.

Valstybės narės gali dar labiau riboti šį atleidimą nuo mokesčio;

c) prekes, naudojamas tik veiklai, kuri pagal šį straipsnį ar pagal 28 straipsnio 3 dalies b punktą atleidžiama nuo mokesčio, kai už šias prekes mokestis nebuvo atskaitytas, arba prekes, kurias įsigijus ar pagaminus, pridėtinės vertės mokestis nėra išskaitytas pagal 17 straipsnio 6 dalį;

d) šiuos sandorius:

- 1) paskolų suteikimą įskaitant derybas dėl paskolos, taip pat suteiktos paskolos priežiūrą, kai ją vykdo paskolą suteikęs asmuo;

- 2) derybas ir bet kokius sandorius dėl paskolų garantijų ar kitokių finansinių užtikrinimų, taip pat paskolų garantijų priežiūrą, kai ją vykdo paskolą suteikęs asmuo;

- 3) sandorius, įskaitant derybas, dėl indėlių ir einamųjų sąskaitų, mokėjimų, pervedimų, skolų, čekių ir kitų apyvarčių dokumentų, bet išskyrus skolų išieškojimą ir faktoringą;

- 4) sandorius, įskaitant derybas, dėl valiutos, banknotų ir monetų, naudojamų kaip mokėjimo priemonė, išskyrus kolekcionavimo objektus; „kolekcionavimo objektai“ — tai aukso, sidabro ar kitų metalų monetos ir banknotai, kurie paprastai nėra naudojami kaip mokėjimo priemonė, arba numizmatinės vertės monetos;

- 5) sandorius, įskaitant derybas, bet išskyrus valdymą ir saugojimą, susijusius su akcijomis, turto dalimis bendrovėse ar asociacijose, įmonių obligacijomis ir kitais vertybiniais popieriais, išskyrus:

- dokumentus, nustatančius nuosavybės teisę į prekes,

- 5 straipsnio 3 dalyje nurodytas teises ar vertybinius popierius;

- 6) specialių investicinių fondų, kaip juos apibrėžia valstybės narės, valdymą;

e) galiojančių pašto ženklų, tinkamų apmokėjimui už pašto paslaugas šalies viduje patvirtinti, tiekimą nominalia verte, fizininių ženklų ir kitų panašių ženklų tiekimą;

- f) lažybas, loterijas ir kitas azartinių lošimų formas, laikantis kiekvienos valstybės narės nustatytų sąlygų ir apribojimų;
- g) pastatų ar jų dalių ir žemės, ant kurios jie stovi, tiekimą, išskyrus tai, kas nurodyta 4 straipsnio 3 dalies a punkte;
- h) žemės, kuri nėra užstatyta, tiekimą, išskyrus žemę statyboms, kaip aprašyta 4 straipsnio 3 dalies b punkte.

C. Pasirinkimo *galimybės*

Valstybės narės gali suteikti mokesčių mokėtojams teisę pasirinkti apmokestinimą šiais atvejais:

- a) nekilnojamojo turto nuomos;
- b) B dalies d, g ir h punktuose nurodytų sandorių atveju.

Valstybės narės gali riboti pasirinkimo teisę ir turi nustatyti naudojimosi ja detales nuostatas.

14 straipsnis

Atleidimas nuo mokesčio importo atveju

1. Nepažeisdamos kitų Bendrijos nuostatų ir taikydamos sąlygas, kurias jos nustato siekdamas užtikrinti teisingą ir sąžiningą atleidimo nuo mokesčio taikymą bei užkirsti kelią galimam mokesčio vengimui, išsisukinėjimui ar piktnaudžiavimui, valstybės narės nuo mokesčio atleidžia:

- a) galutinai importuojamas prekes, kurios bet kuriuo atveju, jei jas tiekia apmokestinamasis asmuo šalies viduje, būtų atleistos nuo mokesčio;
- b) prekes, importuojamas pagal tranzito deklaraciją;
- c) importuojamas prekes, kurioms taikoma laikino įvežimo procedūra, kai prekės atleidžiamos nuo importo muitų arba galėtų būti nuo jų atleistos, jeigu būtų importuojamos iš trečiosios šalies;
- d) galutinai importuojamas prekes, kurios atleidžiamos nuo importo muitų, išskyrus numatytus Bendrajame muitų tarife atvejus, arba kurios galėtų būti atleistos nuo importo muitų, jei būtų importuojamos iš trečiosios šalies. Tačiau valstybės narės turi teisę neatleisti nuo mokesčio, jei jis galėtų gerokai paveikti konkurencijos sąlygas šalies vidaus rinkoje;

e) reimportuojamas prekes, kai jas eksportavęs asmuo reimportuoja tokios pačios būklės, kokios jos buvo eksporto metu, jei jos atleidžiamos nuo importo muitų ar galėtų būti nuo jo atleistos, jei būtų importuojamos iš trečiosios šalies;

f) reimportuojamą kilnojamąjį materialų turtą, kurį reimportuoja jį eksportavęs asmuo arba jo sąskaita kitas asmuo, kai kitoje valstybėje narėje turtas buvo aptarnautas ir už tą darbą apskaičiuotas mokestis negali būti atskaitytas ar susigrąžintas;

g) įvežamas prekes:

— pagal diplomatinis ar konsulinis susitarimus, kai prekės atleidžiamos nuo importo muitų arba galėtų būti nuo jų atleistos, jei būtų importuojamos iš trečiosios šalies,

— kurias įveža priimančios šalies valdžios institucijų pripažintos tarptautinės organizacijos ir tokių organizacijų nariai laikydamiesi apribojimų ir sąlygų, nustatytų tų organizacijų steigimo tarptautinėmis konvencijomis arba jų pagrindinių būstinių susitarimais,

— kurias į valstybių narių, esančių Šiaurės Atlanto sutarties narėmis, teritoriją įveža kitų NATO šalių karinės pajėgos, kai prekės skirtos tokioms pajėgoms ar jas lydinčiam civiliniam personalui naudoti ar jų valgykloms aprūpinti;

h) sužvejotas žuvis, kurias jūros žvejybos įmonės įveža į uostus neperdirbtas arba konservuotas prekybai, bet prieš jas tiekiant rinkai;

i) paslaugas susijusias su importuojamomis prekėmis, kai tokių paslaugų vertė įtraukta į apmokestinamąją vertę pagal 11 straipsnio B skirsnio 3 dalies b punktą;

j) centrinių bankų importuojamą auksą.

2. Komisija kuo greičiau pateikia Tarybai pasiūlymą nustatyti Bendrijos apmokestinimo taisykles, apibrėžiančias 1 dalyje išvardytą atleidimo nuo mokesčio atvejų taikymo bazę ir detaliai nurodančias, kaip jie turi būti taikomi.

Kol įsigalios tokios taisyklės, valstybės narės gali:

— klausimais, susijusiais su aukščiau pateiktomis nuostatomis, laikytis savo galiojančių nacionalinių nuostatų,

- pakeisti savo nacionalines nuostatas taip, kad būtų galima kuo labiau sumažinti konkurencijos iškraipymus, ypač neapmokestinimą ar dvigubą apmokestinimą pridėtinės vertės mokesčiu Bendrijos ribose,
- taikyti tokias atleidimo nuo mokesčio administravimo procedūras, kurias jos laiko esant tinkamiausiomis.

Valstybės narės praneša Komisijai, kuri savo ruožtu informuoja kitas valstybes nares apie priemones, kurių jos ėmėsi ir imasi ryšium su aukščiau pateiktomis nuostatomis.

15 straipsnis

Eksporto ir panašių sandorių bei tarptautinio transporto atleidimas nuo mokesčio

Nepažeisdamos kitų Bendrijos nuostatų ir taikydamos sąlygas, kurias jos nustato siekdamos užtikrinti teisingą ir sąžiningą atleidimo nuo mokesčio taikymą bei užkirsti kelią galimam mokesčių vengimui, išsisukinėjimui ar piktnaudžiavimui, valstybės narės nuo mokesčio atleidžia:

- 1) prekes, pardavėjo ar jo vardu išsiųstas ar gabenamas į paskirties vietą už šalies teritorijos, kaip ji apibrėžta 3 straipsnyje, ribų;
 - 2) prekes, išsiųstas ar gabenamas į paskirties vietą už šalies teritorijos, kaip apibrėžta 3 straipsnyje, ribų pirkėjo ar jo vardu, kuris nėra įsisteigęs šalies teritorijoje, išskyrus prekes, kurias gabena pats pirkėjas pramoginiams laivams, privatiems orlaiviams ar bet kuriai kitai asmeniniam naudojimui skirtai transporto priemonei įrengti, aprūpinti kuro ar maisto atsargomis;
 - 3) kilnojamojo turto aptarnavimo paslaugas, kai turtas įgytas ar importuotas būtent tam, kad šalies teritorijoje, kaip ji apibrėžta 3 straipsnyje, būtų atliktas toks aptarnavimas, ir jis yra išsiųstas ar išgabentas iš tos šalies teritorijos asmens, kuris tokias paslaugas suteikė, arba jo kliento, neįsikūrusio šalies teritorijoje, arba bet kurio iš jų vardu;
 - 4) prekes, skirtas aprūpinti kuro ir maisto atsargomis laivus:
 - a) naudojamus laivybai atviroje jūroje ir gabenančius keleivius už atlygį arba naudojamus komercinėje, pramonės ar žvejybos veikloje;
 - b) naudojamus gelbėjimui ir pagalbai jūroje arba pakrančių žvejybai, išskyrus pakrančių žvejybos laivų aprūpinimą maisto atsargomis;
 - c) karo laivus, kaip apibrėžta Bendrojo maito tarifo 89.01 A poskyryje, išplaukiančius iš šalies ir plaukiančius į užsienio uostus ar prieplaukas.
- Tačiau kol bus šioje srityje įdiegtos Bendrijos apmokestinimo taisyklės, valstybės narės gali šio atleidimo nuo mokesčio atvejų taikymą riboti;
- 5) jūrinių laivų, nurodytų 4 dalies a ir b punktuose, tiekimą, modifikavimą, remontą, priežiūrą, nuomojimą ir juose įmontuotos ar naudojamos įrangos, įskaitant ir žvejybos įrangą, tiekimą, nuomojimą, remontą ir priežiūrą;
 - 6) oro linijų, kurios už atlygį gabena daugiausia tarptautiniais maršrutais, naudojamų orlaivių tiekimą, modifikavimą, remontą, priežiūrą ir nuomą bei juose įrengtos ir naudojamos įrangos tiekimą, nuomojimą, remontą ir priežiūrą;
 - 7) prekes, skirtas 6 dalyje nurodytų orlaivių aprūpinimui kuro ir maisto atsargomis;
 - 8) nenurodytas 5 dalyje paslaugas, reikalingas toje dalyje nurodytų jūrinių laivų ar jų krovinių tiesioginėms reikmėms;
 - 9) nenurodytas 6 dalyje paslaugas, reikalingas toje dalyje nurodytų orlaivių ar jų krovinių reikmėms;
 - 10) prekes, kurios tiekiamos, ir paslaugas, kurios teikiamos:
 - pagal diplomatinis ir konsulinis susitarimus,
 - priimančios šalies valdžios institucijų pripažintoms tarptautinėms organizacijoms ir tokių organizacijų nariams laikantis apribojimų ir sąlygų, nustatytų tų organizacijų steigimo tarptautinėse konvencijose arba susitarimuose dėl jų pagrindinių būstinių,
 - valstybėse narėse, kurios yra Šiaurės Atlanto sutarties narės, ir kurios yra skirtos kitų NATO šalių karinėms pajėgoms ar jas lydinčiam civiliniam personalui naudoti ar jų valgykloms aprūpinti, kai tokios pajėgos dalyvauja bendrose gynybos operacijose.
- Kol bus priimtose Bendrijos apmokestinimo taisyklės, valstybės narės taiko savo nustatytas šios lengvatos taikymo sąlygas ir apribojimus.

Atleidimą nuo mokesčio galima įgyvendinti grąžinant sumokėtą mokestį;

11) centriniams bankams tiekiamą auksą;

12) prekes, tiekiamas įgaliojams asmenims, kurie jas eksportuoja į užsienį vykdydami humanitarinę, labdaros ar švietimo veiklą. Šį atleidimo nuo mokesčio atvejį galima įgyvendinti grąžinant sumokėtą mokestį;

13) teikiamas paslaugas, įskaitant transporto ir pagalbinius sandorius, bet išskyrus teikiamas paslaugas, kurios atleidžiamos nuo mokesčio pagal 13 straipsnį, jei tos paslaugos yra tiesiogiai susijusios su prekių tranzitu ar eksportu, ar su prekių, kurioms taikomi 14 straipsnio 1 dalies b ir c punktai ar 16 straipsnio 1 dalis, importu;

14) paslaugas, kurias teikia brokeriai ir kiti tarpininkai, veikiantys kito asmens vardu ir jo sąskaita, kai tos paslaugos sudaro šiame straipsnyje nurodytų sandorių dalį ar dalį sandorių, vykdomų už šalies teritorijos, kaip ji apibrėžta 3 straipsnyje, ribų.

Ši išimtis netaikoma kelionių agentams, kurie keliautojo vardu ir sąskaita teikia paslaugas, kurios yra teikiamos kitose valstybėse narėse.

c) kurioms numatoma įforminti muitinio sandėliavimo procedūrą, kaip numatyta Direktyvoje 69/74/EEB ⁽³⁾;

d) kurias numatoma įleisti į vandenį ir pakrantes, nurodytas Reglamento (EEB) Nr. 1496/68 ⁽⁴⁾ 4 straipsnyje;

e) kurioms numatoma įforminti sandėliavimo, išskyrus muitinio sandėliavimo, procedūrą arba laikinojo įvežimo perdurti procedūrą;

B. prekių, siunčiamų ar gabenamų į A dalyje nurodytas vietas, tiekimą ir su tuo susijusių paslaugų teikimą;

C. prekių tiekimą ir paslaugų teikimą, vykdomus A dalyje išvardytose vietose, kai taikoma kuri nors iš ten nurodytų procedūrų;

D. prekių, kurioms taikoma tranzito ar laikino įvežimo procedūra, nurodyta 14 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose, tiekimą ir su tuo susijusių paslaugų teikimą.

2. Pasikonsultavusios, kaip numatyta 29 straipsnyje, valstybės narės gali atleisti nuo mokesčio prekes, importuojamas ir tiekiamas apmokestinamajam asmeniui, kuris ketina jas eksportuoti tokias, kokios yra, ar perdirbtas, taip pat paslaugas, susijusias su jo eksporto verslu, tačiau iki tam tikros maksimalios sumos, kuri lygi jo ankstesniųjų 12 mėnesių eksporto vertei.

3. Komisija kuo greičiau Tarybai pateikia pasiūlymus dėl bendrų procedūrų, kaip taikyti pridėtinės vertės mokestį 1 ir 2 dalyse nurodytiems sandoriams.

16 straipsnis

Specialūs atleidimo nuo mokesčio atvejai, susiję su tarptautiniu prekių gabenimu

1. Nepažeisdamos kitų Bendrijos nuostatų, valstybės narės gali, pasikonsultavusios, kaip numatyta 29 straipsnyje, imtis specialių priemonių, skirtų atleisti nuo pridėtinės vertės mokesčio visus ar kai kuriuos iš toliau nurodytų sandorių, su sąlyga, kad jie nėra skirti galutiniam naudojimui ir (arba) suvartojimui ir kad pridėtinės vertės mokesčio suma, apskaičiuojama išleidžiant prekes į laisvą apyvartą šalies viduje, atitinka pridėtinės vertės mokesčio sumą, kuri būtų apskaičiuota, jei kiekvienas iš tų sandorių būtų apmokestinamas importo atveju arba šalies teritorijoje:

A. įvežamas prekes:

a) kurias numatoma pateikti muitinei ir atitinkamais atvejais padėti laikinai saugoti, kaip numatyta Direktyvoje 68/312/EEB ⁽¹⁾;

b) kurias numatoma įvežti į laisvąją zoną, kaip numatyta Direktyvoje 69/75/EEB ⁽²⁾;

XI ANTRAŠTINĖ DALIS

ATSKAITA

17 straipsnis

Teisės į atskaitą atsiradimas ir apimtis

1. Teisė atskaityti mokestį atsiranda tuomet, kai atskaitytinas mokestis tampa apskaičiuotinas.

2. Tiek, kiek prekes ir paslaugas apmokestinamasis asmuo naudoja savo apmokestinamiesiems sandoriams, apmokestinamas asmuo turi turėti teisę iš mokesčio, kurį jis turi sumokėti, atskaityti:

a) pridėtinės vertės mokestį, apskaičiuotą ar sumokėtą už kito apmokestinamojo asmens jam pateiktas prekes ir suteiktas paslaugas;

b) pridėtinės vertės mokestį, apskaičiuotą ar sumokėtą už importuotas prekes;

⁽¹⁾ OL L 194, 1968 8 6, p. 13.

⁽²⁾ OL L 58, 1969 3 8, p. 11.

⁽³⁾ OL L 58, 1969 3 8, p. 7.

⁽⁴⁾ OL L 238, 1968 9 28, p. 1.

- c) pridėtinės vertės mokestį, kurį reikia sumokėti pagal 5 straipsnio 7 dalies a punktą ir 6 straipsnio 3 dalį.

3. Valstybės narės taip pat suteikia kiekvienam apmokestinamajam asmeniui teisę atskaityti ar susigražinti 2 dalyje nurodytą pridėtinės vertės mokestį tiek, kiek prekės ir paslaugos yra naudojamos šiais tikslais:

- a) sandoriams, susijusiems su 4 straipsnio 2 dalyje nurodyta kitoje šalyje vykdoma ekonomine veikla, už kuriuos mokestį būtų galima atskaityti, jei jie būtų sudaryti tos šalies teritorijoje;

- b) sandoriams, kurie neapmokestinami pagal 14 straipsnio 1 dalies i punktą ir pagal 15 straipsnį bei 16 straipsnio 1 dalies B, C, D punktus bei 2 dalį;

- c) bet kokiam sandoriui, kuris atleidžiamas nuo mokesčio pagal 13 straipsnio B skirsnio a punktą ir d punkto 1-5 papunkčius, kai klientas yra įsisteigęs už Bendrijos ribų arba kai tie sandoriai tiesiogiai susiję su prekėmis, skirtomis eksportuoti į šalį, esančią už Bendrijos ribų.

4. Komisijos siūlymu Taryba stengiasi iki 1977 m. gruodžio 31 d. vienbalsiai priimti Bendrijos taisykles, nustatančias tvarką, pagal kurią apmokestinamajam asmeniui, neįsisteigusiam šalies teritorijoje, pagal 3 dalį turi būti grąžinami sumokėti mokesčiai. Kol tokia Bendrijos tvarka įsigalios, valstybės narės pačios nustato būdą, kaip turi būti vykdomas toks grąžinimas. Kai apmokestinamasis asmuo nėra Bendrijos rezidentas, valstybės narės gali atsakyti grąžinti mokestį arba nustatyti papildomas sąlygas.

5. Jeigu apmokestinamasis asmuo prekes ir paslaugas ketina naudoti sandoriams, kuriems taikomos 2 ir 3 dalys ir kuriems tenkantis pridėtinės vertės mokestis gali būti atskaitomas, ir sandoriams, kuriems tenkantis pridėtinės vertės mokestis negali būti atskaitomas, gali būti atskaitoma tik tokia proporcinga pridėtinės vertės mokesčio dalis, kuri priskirtina pirmiesiems sandoriams.

Ši dalis turi būti nustatoma visiems apmokestinamo asmens vykdomiems sandoriams laikantis 19 straipsnio nuostatų.

Tačiau valstybės narės gali:

- a) leisti apmokestinamajam asmeniui nustatyti kiekvienai savo verslo rūšiai atskirą proporcingą dalį su sąlyga, kad kiekvienai verslo rūšiai vedama atskira apskaita;
- b) reikalauti, kad apmokestinamasis asmuo nustatytų kiekvienai savo verslo rūšiai atskirą proporcingą dalį ir tvarkytų kiekvienai verslo rūšiai atskirą apskaitą;

- c) leisti ar reikalauti, kad apmokestinamasis asmuo darytų atskaitą pagal visų ar dalies prekių ir paslaugų panaudojimą;

- d) leisti ar reikalauti, kad apmokestinamasis asmuo darytų atskaitą pagal pirmoje pastraipoje nustatytą taisyklę už visas prekes ir paslaugas, naudojamas visiems ten nurodytiems sandoriams;

- e) numatyti, kad tais atvejais, kai apmokestinamojo asmens neišskaitytiną pridėtinės vertės mokestis yra nereikšmingas, jis būtų traktuojamas kaip lygus nuliui.

6. Vėliausiai po ketverių metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo Taryba Komisijos siūlymu vienbalsiai nusprendžia, su kokiomis išlaidomis susijęs pridėtinės vertės mokestis negali būti atskaitomas. Pridėtinės vertės mokestis jokiais atvejais negali būti atskaitomas, jeigu jis susijęs su išlaidomis, kurios nėra griežtai verslo išlaidos, pavyzdžiui, išlaidomis prabangai, pramogoms ar pasilinksminimams.

Kol aukščiau minėtos taisyklės įsigalios, valstybės narės gali taikyti visus atskaitos apribojimus, esančius jų nacionaliniuose įstatymuose, galiojančiuose šios direktyvos įsigaliojimo metu.

7. Pasikonsultavusi, kaip numatyta 29 straipsnyje, kiekviena valstybė narė gali dėl ekonominio ciklo svyravimų visiškai ar iš dalies neleisti atskaityti sumų, susijusių su ilgalaikiu turtu ar kitomis prekėmis. Kad būtų galima išlaikyti tapačias konkurencijos sąlygas, valstybės narės vietoj atskaitos apribojimų gali apmokestinti apmokestinamojo asmens pasigamintas ar pirktas šalyje ar importuotas prekes, tačiau mokestis neturi viršyti mokesčio sumos, kuri būtų taikoma panašias prekes įsigyjant.

18 straipsnis

Teisę į atskaitą reglamentuojančios taisyklės

1. Kad galėtų pasinaudoti teise į atskaitą, apmokestinamasis asmuo privalo:

- a) kai atskaitoma vadovaujantis 17 straipsnio 2 dalies a punkto nuostatomis — turėti pagal 22 straipsnio 3 dalį išrašytą sąskaitą faktūrą;
- b) kai atskaitoma vadovaujantis 17 straipsnio 2 dalies b punkto nuostatomis — turėti importo dokumentą, kuriame nurodyta, kad jis yra siuntos gavėjas ar importuotojas, ir nurodyta mokėtina mokesčio suma ar informacija, leidžianti tą sumą apskaičiuoti;
- c) kai atskaitoma vadovaujantis 17 straipsnio 2 dalies c punkto nuostatomis — laikytis kiekvienos valstybės narės nustatytų formalumų;

d) kai apmokestinamasis asmuo privalo sumokėti mokesį kaip klientas ar pirkėjas pagal 21 straipsnio 1 dalies nuostatas — laikytis kiekvienos valstybės narės nustatytų formalumų.

2. Apmokestinamasis asmuo mokesį atskaito iš visos per tam tikrą laikotarpį apskaičiuotos pridėtinės vertės mokesčio sumos atimdamas visą mokesčio sumą, kurią per tą patį laikotarpį jis įgijo teisę atskaityti, ir gali ta teise pasinaudoti pagal 1 dalies nuostatas.

Tačiau valstybės narės gali nustatyti, kad apmokestinamieji asmenys, sudarantys atsitiktinius sandorius, kaip apibrėžta 4 straipsnio 3 dalyje, įgyja teisę į atskaitą tik tada, kai jie įvykdo tiekimą.

3. Valstybės narės nustato sąlygas ir tvarką, pagal kurią apmokestinamajam asmeniui gali būti leidžiama atskaityti pridėtinės vertės mokesį, kurio jis neatskaitė pagal 1 ir 2 dalių nuostatas.

4. Kai tam tikru mokesčiniu laikotarpiu atskaityta suma viršija apskaičiuotą mokesčio sumą, valstybės narės gali arba grąžinti, arba perkelti skirtumą į kitą laikotarpį pagal savo pačių nustatytas sąlygas.

Tačiau valstybės narės gali atsisakyti grąžinti ar perkelti skirtumą, jei jo suma labai nežymi.

19 straipsnis

Atskaitos proporcijos apskaičiavimas

1. Atskaitos proporcija, nurodyta 17 straipsnio 5 dalies 1 punkte, turi būti apskaičiuojama trupmena, kurios:

- skaitiklis yra visa metinės apyvartos suma be pridėtinės vertės mokesčio iš sandorių, kuriems tenkantis pridėtinės vertės mokestis atskaitomas pagal 17 straipsnio 2 ir 3 dalis,
- vardiklis yra visa skaitiklyje nurodyta metinės apyvartos suma be pridėtinės vertės mokesčio ir metinės apyvartos iš sandorių, kuriems tenkantis pridėtinės vertės mokestis negali būti atskaitomas, suma. Valstybės narės gali į vardiklį taip pat įtraukti subsidijų sumas, išskyrus nurodytas 11 straipsnio A dalies 1 punkto a pastraipoje.

Atskaitos proporcija apskaičiuojama kasmet, nustatoma procentais ir suapvalinama iki kito sveiko skaičiaus.

2. Išimties iš 1 dalies tvarka, apskaičiuojant atskaitos proporciją, nereikia įtraukti sumų, priskirtinų tiekiamoms gamybos

priemonėms, kurias apmokestinamasis asmuo naudojo savo verslui. Į apskaičiavimą taip pat neturi būti įtraukiamos ir sumos, priskirtinos 13 straipsnio B dalies d punkte nurodytiems sandoriams ir nekilnojamojo turto tiekimo ir finansiniams sandoriams, su sąlyga, kad jie yra atsitiktinio pobūdžio. Kai valstybės narės pasinaudoja galimybe, numatyta 20 straipsnio 5 dalyje, nereikalauti gamybos priemonių atskaitos tikslinimo, jos gali reikalauti apskaičiuojant atskaitos proporciją įtraukti gamybos priemonių tiekimą.

3. Metų eigoje naudojama atskaitos proporcija apskaičiuota remiantis praėjusių metų sandoriais. Jei nėra sandorių, kuriais galima būtų remtis, arba kai jų sumos yra menkos, apmokestinamasis asmuo laikinąją atskaitos proporciją apskaičiuoja pagal savo prognozes, ir suderinęs su mokesčio administratoriumi. Tačiau valstybės narės gali taikyti ir dabar jose galiojančias taisykles.

Atskaita, atlikta remiantis tokiomis laikinosiomis proporcijomis, turi būti tikslinama, kai kitais metais nustatoma tikroji atskaitos proporcija.

20 straipsnis

Atskaitos tikslinimas

1. Pradinė atskaita turi būti tikslinama valstybių narių nustatyta tvarka, ypač:

- a) kai atskaitytoji suma buvo didesnė ar mažesnė už tą sumą, į kurią apmokestinamasis asmuo turėjo teisę;
- b) kai po deklaracijos užpildymo pasikeičia tam tikros aplinkybės, kurių pagrindu buvo apskaičiuota atskaitoma suma, ypač kai buvo atšauktas pirkimas arba gauta nuolaida; tačiau tikslinti atskaitytos sumos nereikia, kai sandoriai lieka visiškai ar iš dalies neapmokėti ar įrodoma ir patvirtinama, kad turtas yra sunaikintas, prarastas ar pavogtas, arba kai prekės patiekto kaip 5 straipsnio 6 dalyje nurodytos nedidelės dovanos ar pavyzdžiai. Tačiau tais atvejais, kai sandoriai lieka visiškai ar iš dalies neapmokėti, ir vagystės atvejais valstybės narės gali tikslinimo reikalauti.

2. Ilgalaikio turto atveju tikslinimas atliekamas penkerius metus, įskaičiuojant ir tuos metus, kuriais ilgalaikis turtas buvo įsigytas ar pagamintas. Per metus turi būti tikslinamas tik penktadalis už prekes apskaičiuoto mokesčio. Tikslinimas atliekamas remiantis vėlesniais atskaitomos sumos, į kurią turima teisė, metiniais svyravimais lyginant su tais metais, kuriais prekės buvo įsigytos ar pagamintos.

Išimties tvarka netaikydamos aukščiau pateiktos pastraipos, valstybės narės gali nustatyti, kad tikslinimas būtų atliekamas penkerius metus, pradedant tuo momentu, kai ilgalaikis turtas buvo pirmą kartą panaudotas.

Kai nekilnojamasis turtas įsigijamas kaip ilgalaikis turtas, tikslinimo laikotarpį galima pratęsti iki 10 metų.

3. Kai ilgalaikio turto tiekimas įvyksta tikslinimo laikotarpiui nepasibaigus, laikoma, kad apmokestinamasis asmuo jį naudoja verslo reikmėms iki atskaitos tikslinimo laikotarpio pabaigos. Laikoma, kad tais atvejais, kai toks tiekimas buvo apmokestintas, tokia verslo veikla yra visiškai apmokestinama; o kai toks tiekimas buvo neapmokestintas, laikoma, kad tokia veikla yra visiškai neapmokestinama. Tikslinimas atliekamas vieną kartą už visą likusį tikslinimo laikotarpį.

Tačiau pastaruoju atveju valstybės narės gali atsisakyti teisės reikalauti tikslinimo, jei pirkėjas yra apmokestinamasis asmuo, kuris tą ilgalaikį turtą naudoja tik sandoriams, kuriems tenkantis pridėtinės vertės mokestis yra atskaitomas.

4. Taikydamos 2 ir 3 punktų nuostatas, valstybės narės gali:

- apibrėžti ilgalaikio turto sąvoką,
- nustatyti mokesčio sumą, į kurią reikia atsižvelgti tikslinant,
- nustatyti reikiamas priemones, būtinas užtikrinti, kad dėl tikslinimo neatsirastų koks nors nepagrįstas pranašumas,
- nustatyti supaprastintas administracines procedūras.

5. Jei kokiaje nors valstybėje narėje 2 ir 3 dalies taikymo rezultatai praktikoje būtų nežymūs, toji valstybė narė gali pasikonsultavusi, kaip numatyta 29 straipsnyje, atsisakyti taikyti tų dalių nuostatas atsižvelgdama į poreikį vengti konkurencijos iškraipymo, į bendrą mokesčio įtaką toje valstybėje narėje ir į efektyvaus administravimo poreikį.

6. Kai apmokestinamasis asmuo pereina iš įprastos apmokestinimo sistemos į specialią apmokestinimo sistemą, ar atvirkščiai, valstybės narės gali imtis visų reikiamų priemonių užtikrinti, kad apmokestinamasis asmuo negautų iš to jokios nepagrįstos naudos ar jam dėl to nebūtų padaryta jokios nepateisinamos žalos.

XII ANTRAŠTINĖ DALIS

ASMENYS, PRIVALANTYS MOKĖTI MOKESTĮ

21 straipsnis

Asmenys, privalantys mokėti mokestį valstybės institucijoms

Toliau išvardyti asmenys turi mokėti pridėtinės vertės mokestį:

1. Pagal vidaus sistemą:

- a) apmokestinamieji asmenys, kurie vykdo apmokestinamuosius sandorius, išskyrus sandorius, nurodytus 9 straipsnio 2 dalies e punkte, vykdomus užsienyje įsisteigusio

apmokestinamojo asmens. Kai apmokestinamąjį sandorį vykdo apmokestinamasis asmuo, įsisteigęs užsienyje, valstybės narės gali taikyti priemones, pagal kurias mokestį turi sumokėti ne užsienyje įsisteigęs apmokestinamasis asmuo, o kitas asmuo. Tuo kitu asmeniu gali būti įvardytas, *inter alia*, fiskalinis agentas ar kitas asmuo, kurio naudai įvykdytas apmokestinamasis sandoris. Valstybės narės gali taip pat numatyti, kad kitas nei apmokestinamasis asmuo bendrai su apmokestinamuoju asmeniu ir kiekvienas skyrium atsako už mokesčio sumokėjimą.

- b) asmenys, kuriems apmokestinamasis asmuo, įsisteigęs užsienyje, teikia paslaugas, nurodytas 9 straipsnio 2 dalies e punkte. Tačiau valstybės narės gali reikalauti, kad paslaugų teikėjas bendrai su paslaugų gavėju ir kiekvienas skyrium atsakytų už mokesčio sumokėjimą;
 - c) bet kuris asmuo, kuris sąskaitoje faktūroje ar kitame jai lygiavertčiame dokumente išskiria pridėtinės vertės mokestį.
2. Importuojant: asmuo ar asmenys, kuriuos valstybė narė, į kurią importuojamos prekės, paskiria ar pripažįsta kaip privalančius mokėti pridėtinės vertės mokestį.

XIII ANTRAŠTINĖ DALIS

ASMENŲ, PRIVALANČIŲ MOKĖTI MOKESTĮ, PRIEVOLĖS

22 straipsnis

Prievolės vidaus sistemoje

1. Kiekvienas apmokestinamasis asmuo turi deklaruoti, kada jo, kaip apmokestinamojo asmens, veikla prasideda, pasikeičia ar baigiasi.

2. Kiekvienas apmokestinamasis asmuo turi vesti apskaitą, pakankamai išsamią, kad pagal ją būtų galima taikyti pridėtinės vertės mokestį, ir mokesčio administratorius galėtų atlikti patikrinimus.

3. a) Kiekvienas apmokestinamasis asmuo turi išrašyti sąskaitą faktūrą ar kitą jai lygiavertį dokumentą kiekvienam prekių tiekimo ar paslaugų teikimo kitam apmokestinamajam asmeniui atvejui įforminti ir saugoti jos kopiją.

Kiekvienas apmokestinamasis asmuo taip pat turi išrašyti sąskaitą faktūrą, kai kitas apmokestinamasis asmuo moka jam avansu prieš patiekiant prekes ar suteikiant paslaugas.

- b) Sąskaitoje faktūroje turi būti aiškiai nurodyta kaina be mokesčio bei atitinkamas mokestis pagal kiekvieną atskirą tarifą, taip pat visi atleidimo nuo mokesčio atvejai.
- c) Valstybės narės turi nustatyti kriterijus, pagal kuriuos būtų galima spręsti, ar dokumentą galima prilyginti sąskaitai faktūrai.

4. Kiekvienas apmokestinamasis asmuo turi pateikti mokesčio deklaraciją per tokį laikotarpį, kokį nustato kiekviena valstybė narė. Šis laikotarpis negali būti ilgesnis kaip du mėnesiai po kiekvieno mokestinio laikotarpio pabaigos. Valstybės narės gali nustatyti mėnesio, dviejų mėnesių ar ketvirčio mokestinį laikotarpį. Tačiau valstybės narės gali nustatyti ir kitokius laikotarpius su sąlyga, kad jie nebus ilgesni kaip vieneri metai.

Deklaracijoje turi būti pateikta visa informacija, reikalinga apskaičiuotinam mokesčiui ir atskaitytoms sumoms nustatyti, ir, kai tikslinga bei reikalinga mokesčio bazei nustatyti, bendra sandorių, susijusių su apskaičiuotu mokesčiu ir atskaita, vertė ir bendra patiektų prekių ir suteiktų paslaugų, atleistų nuo mokesčio, vertė.

5. Pateikę deklaraciją visi apmokestinamieji asmenys turi sumokėti mokėtiną pridėtinės vertės mokestį. Tačiau valstybė narė gali nustatyti kitokią mokėjimo datą arba gali reikalauti termino mokėjimo.

6. Valstybės narės gali reikalauti, kad apmokestinamasis asmuo pateiktų ataskaitą, kurioje pateiktą informaciją, nurodytą 4 dalyje, susijusią su visais praėjusiais metais įvykdytais sandoriais. Šioje ataskaitoje turi būti visa informacija, reikalinga bet kokiam tikslinimui atlikti.

7. Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad asmenys, kurie pagal 21 straipsnio 1 dalies a ir b punktus turi mokėti mokestį vietoje kitoje šalyje įsisteigusio apmokestinamo asmens arba kurie yra bendrai kartu su kitu asmeniu ir kiekvienas skyrium atsakingi už mokesčio sumokėjimą, laikytųsi aukščiau nurodytų deklaravimo ir mokėjimo įsipareigojimų.

8. Nepažeisdamos nuostatų, kurios turi būti priimtose pagal 17 straipsnio 4 dalį, valstybės narės gali nustatyti kitas prievoles, kurias jos laiko būtinomis, kad mokestis būtų teisingai taikomas ir renkamas ir kad būtų užkirstas kelias klastotėms.

9. Valstybės narės gali apmokestinamuosius asmenis atleisti:

- nuo tam tikrų prievolių,
- nuo visų prievolių, kai apmokestinamieji asmenys vykdo tik tuos sandorius, kurie yra atleisti nuo pridėtinės vertės mokesčio,
- nuo prievolės sumokėti mokestį, kai jo suma labai menka.

23 straipsnis

Prievolės importo atveju

Valstybės narės turi nustatyti detales mokesčio už importuojamas prekes deklaravimo ir sumokėjimo taisykles.

Valstybės narės gali numatyti, kad pridėtinės vertės mokesčio, apskaičiuoto importuojant prekes, apmokestinamieji asmenys arba mokestį privalantys mokėti asmenys ar tam tikros jų kategorijos importo metu gali nemokėti, su sąlyga, kad mokestis yra nurodomas deklaracijoje, pateikiamoje pagal 22 straipsnio 4 dalį.

XIV ANTRAŠTINĖ DALIS

SPECIALIOS SCHEMOS

24 straipsnis

Speciali schema smulkiam verslui

1. Valstybės narės, kurios dėl smulkaus verslo pobūdžio ir struktūros ypatumų gali susidurti su sunkumais, taikydamos įprastinę apmokestinimo schemą, turi teisę savo nustatytomis sąlygomis ir savo nustatytose ribose, bet pasikonsultavusios, kaip numatyta 29 straipsnyje, taikyti supaprastintą procedūrą, kaip, pavyzdžiui, vienodą tarifą apskaičiuojant ir renkant mokestį su sąlyga, kad tai neprives prie mokesčio sumažinimo.

2. Iki tos datos, kurią turi nustatyti Taryba, vieningai balsuodama dėl Komisijos pasiūlymo, bet ne vėliau kaip tada, kai valstybių narių tarpusavio prekyboje bus panaikintas apmokestinimas importo atveju ir mokesčio grąžinimas eksporto atveju:

- a) valstybės narės, kurios pasinaudojo galimybe pagal 1967 m. balandžio 11 d. Antrosios Tarybos direktyvos 14 straipsnį netaikyti pridėtinės vertės mokesčio ar įvesti jo laipsniškas lengvatas, gali ir toliau šias nuostatas išsaugoti, jei jos atitinka pridėtinės vertės mokesčio sistemą.

Tos valstybės narės, kurios mokesčio netaiko apmokestinamiesiems asmenims, kurių metinė apyvarta yra mažesnė negu 5 000 Europos apskaitos vienetų nacionaline valiuta, pagal keitimo kursą tos dienos, kai priimta ši direktyva, gali apyvaratos sumą, kuriai netaikomas mokestis, padidinti iki 5 000 Europos apskaitos vienetų.

Valstybės narės, kurios taiko laipsnišką lengvatą, negali nei didinti tų lengvatų aukščiausios ribos, nei nustatyti palankesnių šių lengvatų taikymo sąlygų;

- b) valstybės narės, kurios nepasinaudojo tokia galimybe, gali apmokestinamuosius asmenis, kurių metinė apyvarta yra ne didesnė negu 5 000 Europos apskaitos vienetų nacionaline valiuta, pagal keitimo kursą tos dienos, kai buvo priimta ši

direktyva, nuo mokesčio atleisti; tam tikrais atvejais jos gali suteikti laipsniškas mokesčio lengvatas apmokestinamiesiems asmenims, kurių metinė apyvarta viršija valstybių narių nustatytą ir taikomą atleidimui nuo mokesčio aukščiausią ribą;

- c) valstybės narės, kurios nuo mokesčio atleidžia apmokestinamuosius asmenis, kurių metinė apyvarta yra didesnė negu 5 000 Europos apskaitos vienetų nacionaline valiuta pagal keitimo kursą tos dienos, kai buvo priimta ši direktyva, gali didinti tą ribą siekdamos išlaikyti jos realią vertę.

3. Mokestis netaikomas ir laipsniškos mokesčių lengvatos įvedamos smulkaus verslo subjektų tiekiamoms prekėms ir teikiamoms paslaugoms.

Valstybės narės gali tam tikriems sandoriams netaikyti 2 dalyje numatytų priemonių. Jokių būdu 2 dalies nuostatos neturi būti taikomos 4 straipsnio 3 dalyje nurodytiems sandoriams.

4. Apyvartą, kuri tarnauja atskaitos tašku taikant 2 dalies nuostatas, sudaro apmokestinamų prekių ir paslaugų, patiektų, kaip apibrėžta 5 ir 6 straipsniuose, vertė be pridėtinės vertės mokesčio, įskaitant sandorius, už kuriuos anksčiau sumokėtas mokestis grąžinamas pagal 28 straipsnio 2 dalį, ir sandorių, kurie atleisti nuo mokesčio pagal 15 straipsnį, vertė, nekilnojamojo turto sandorių vertė, 13 straipsnio B dalies d punkte nurodytų finansinių sandorių ir draudimo paslaugų vertė, jei tie sandoriai nėra pagalbiniai.

Tačiau apskaičiuojant apyvartą, nereikia atsižvelgti į įmonės materialaus ir nematerialaus ilgalaikio turto pardavimą.

5. Apmokestinamieji asmenys, atleisti nuo mokesčio, neturi teisės atskaityti mokestį pagal 17 straipsnio nuostatas ir neturi teisės nurodyti mokestį savo išrašomose sąskaitose faktūrose ar joms lygiaverčiuose dokumentuose.

6. Apmokestinamieji asmenys, kurie turi teisę būti atleisti nuo mokesčio, gali pasirinkti arba įprastinę apmokestinimo pridėtinės vertės mokesčiu schemą, arba supaprastintą schemą, nurodytą šio straipsnio 1 dalyje. Šiuo atveju jie turi teisę į laipsnišką mokesčio lengvatą, jeigu ją nustato nacionaliniai įstatymai.

7. Pagal 1 dalį apmokestinamieji asmenys, kuriems suteiktos laipsniškos lengvatos, turi būti traktuojami kaip apmokestinamieji asmenys, kuriems taikoma įprastinė apmokestinimo pridėtinės vertės mokesčiu schema.

8. Kas ketveri metai, o pirmą kartą 1982 m. sausio 1 d., pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis, Komisija pateikia Tarybai pranešimus apie šio straipsnio nuostatų taikymą. Jei reikalinga, ir atsižvelgdama į tai, kad reikia užtikrinti ilgalaikį nacionalinių

nuostatų suvienodinimą, Komisija prie tokio pranešimo prideda pasiūlymus dėl:

- a) smulkiam verslui skirtos specialios schemos tobulinimo;
- b) nacionalinių nuostatų, susijusių su atleidimu nuo pridėtinės vertės mokesčio ir laipsniškų lengvatų taikymu, pakeitimo;
- c) atleidimui nuo mokesčio taikomos 5 000 Europos apskaitos vienetų aukščiausią ribos, minimos 2 dalyje, pakeitimo.

9. Atitinkamu laiku Taryba nusprendžia, ar siekiant 1967 m. balandžio 11 d. Pirmosios Tarybos direktyvos 4 straipsnyje nurodyto tikslo reikalinga smulkiam verslui įvesti specialią schemą, ir turi, jei reikia, priimti sprendimą dėl tokios schemos ribų ir bendrų įgyvendinimo sąlygų. Kol tokia schema bus įvesta, valstybės narės gali išlaikyti savo specialias schemas, kurias jos turi taikyti pagal šio straipsnio nuostatas ir Tarybos vėliau priimtus aktus.

25 straipsnis

Bendra vienodo tarifo schema, taikoma ūkininkams

1. Kai įprastinės apmokestinimo pridėtinės vertės mokesčiu schemos ar 24 straipsnyje nurodytos supaprastintos schemos taikymas ūkininkams sukelia sunkumų, valstybės narės gali šio straipsnio nustatyta tvarka ūkininkams taikyti vienodo tarifo schemą, kurios tikslas — kompensuoti ūkininkams, kuriems taikoma vienodo tarifo schema, jų mokėtiną pirkimo PVM už jų įsigytas prekes ir paslaugas.

2. Šiame straipsnyje:

- „ūkininkas“ — tai apmokestinamasis asmuo, kuris vykdo savo veiklą kaip vienas iš toliau apibrėžtų subjektų,
- „žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės subjektas“ — tai subjektas, kurį tokiu laiko kiekviena valstybė narė pagal A priede išvardytas gamybinės veiklos sritis,
- „ūkininkas, kuriam taikomas vienodas tarifas“ — tai ūkininkas, kuriam taikoma 3 *et seq.* dalyse numatyta vienodo tarifo schema,
- „žemės ūkio produktai“ — tai valstybėse narėse žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės subjektų pagamintos prekės, kurios yra jų veiklos, išvardytos A priede, rezultatas,

- „žemės ūkio paslaugos“ — tai bet kuri B priede nurodyta paslauga, kurią teikia ūkininkas, naudodamas savo darbo jėgą ir (arba) įrangą, paprastai esančią jo valdomame žemės ūkio, miškininkystės ar žuvininkystės subjekte,
- „pridėtinės vertės mokestis už pirkimus“ — tai visa pridėtinės vertės mokesčio suma, apskaičiuota už prekes ir paslaugas, kurias įsigyja valstybių narių žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės subjektai, kuriems taikoma vienodo tarifo sistema, jeigu tokią sumą ūkininkas, kuriam taikoma įprastinė apmokestinimo pridėtinės vertės mokesčiu schema, pagal 17 straipsnio nuostatas galėtų atskaityti,
- „vienodo tarifo kompensacinis procentas“ — tai valstybių narių pagal 3 dalį nustatytas procentas, taikomas 5 dalyje nurodytais atvejais, kad ūkininkams, kuriems taikoma vienodo tarifo schema, būtų kompensuotas nustatytu tarifų pridėtinės vertės mokestis už pirkimus,
- „vienodo tarifo kompensacinis priedas“ — tai suma, gauta taikant 3 dalyje numatytą vienodo tarifo kompensacinį procentą ūkininko, kuriam taikoma vienodo tarifo schema, apyvartai 5 dalyje nurodytais atvejais.

3. Kai reikia, valstybės narės nustato vienodo tarifo kompensacinius procentus ir prieš juos taikydamos praneša Komisijai. Tie procentai nustatomi remiantis trijų praėjusių metų makroekonominės statistikos duomenimis vien apie ūkininkus, kuriems taikytina vienodo tarifo schema. Procentai negali būti taikomi taip, kad ūkininkams, kuriems taikoma vienodo tarifo schema, grąžinama suma būtų didesnė už pridėtinės vertės pirkimo mokestį. Valstybės narės turi teisę sumažinti tokius procentus iki nulio. Procentą galima suapvalinti iki artimiausio pusės procento didėjančia ar mažėjančia tvarka.

Valstybės narės gali nustatyti skirtingus vienodo tarifo kompensacinius procentus miškininkystei, įvairiems žemės ūkio sektoriams ir žuvininkystei.

4. Valstybės narės gali atleisti ūkininkus, kuriems taikomas vienodas tarifas, nuo prievolių, nustatomų apmokestinamiesiems asmenims pagal 22 straipsnį.

5. 3 dalyje numatyti vienodo tarifo procentai taikomi žemės ūkio produktų ir paslaugų, kurias apmokestinamiesiems asmenims (išskyrus ūkininkus, kuriems taikomas vienodas tarifas), tiekia ir teikia minėti ūkininkai, kainai be mokesčio. Šios kompensacijos taikymas nesuteikia teisės taikyti jokios kitos atskaitos formos.

6. Valstybės narės gali numatyti, kad vienodo tarifo kompensaciją turi mokėti:

- a) apmokestinamasis asmuo, kuriam teikiamos prekės ir teikiamos paslaugos. Šiuo atveju apmokestinamasis asmuo, kuriam teikiamos prekės ir teikiamos paslaugos, turi būti valstybių

narių nustatyta tvarka įgaliotas atskaityti iš pridėtinės vertės mokesčio sumos, kurią jis turi sumokėti, vienodo tarifo kompensacinių priedų sumą, kurią jis sumokėjo ūkininkams, kuriems taikomas vienodas tarifas;

- b) arba valstybės valdžios institucijos.

7. Valstybės narės turi numatyti visas būtinas priemones, kaip tinkamai tikrinti vienodo tarifo kompensacinio priedo mokėjimą ūkininkams, kuriems taikomas vienodas tarifas.

8. Laikoma, kad už visus patiektus žemės ūkio produktus ir suteiktas žemės ūkio paslaugas, išskyrus 5 dalyje numatytus produktus ir paslaugas, vienodo tarifo kompensacinį priedą moka pirkėjas arba klientas.

9. Valstybė narė gali į vienodo tarifo schemą neįtraukti tam tikrų ūkininkų kategorijų ir tų ūkininkų, kuriems taikant įprastinę apmokestinimo pridėtinės vertės mokesčiu schemą arba 24 straipsnio 1 dalyje numatytą supaprastintą schemą, nekiltų jokių administracinių sunkumų.

10. Visi ūkininkai, kuriems taikomas vienodas tarifas, gali, laikydamiesi taisyklių ir sąlygų, kurias nustato kiekviena valstybė narė, pasirinkti, ar taikyti įprastinę apmokestinimo pridėtinės vertės mokesčiu schemą, ar 24 straipsnio 1 dalyje numatytą supaprastintą schemą.

11. Iki penktųjų po šios direktyvos įsigaliojimo metų pabaigos Komisija Tarybai pateikia naujus pasiūlymus dėl pridėtinės vertės mokesčio taikymo žemės ūkio produktų ir paslaugų sandoriams.

12. Jeigu valstybės narės naudoja šiame straipsnyje numatytą pasirinkimo galimybę, jos nustato, kad galėtų taikyti nuosavų išteklių schemą, vienodą pridėtinės vertės mokesčio apskaičiavimo pagrindą, taikydamos bendrą C priede pateiktą apskaičiavimo metodą.

26 straipsnis

Speciali schema kelionių organizatoriams

1. Valstybės narės taiko pridėtinės vertės mokestį kelionių organizatorių veiklai pagal šio straipsnio nuostatas, kai kelionių organizatoriai sandorius su klientais sudaro savo vardu ir teikdami kelionių paslaugas naudoja kitų apmokestinamųjų asmenų tiekiamomis prekėmis ir teikiamomis paslaugomis. Šis straipsnis netaikomas kelionių organizatoriams, kurie veikia tik kaip tarpininkai ir apskaičiuodami mokestį taiko 11 straipsnio A skirsnio 3 dalies c punkto nuostatas. Šiame straipsnyje kelionių organizatorių sąvoka apima ir turų operatorius.

2. Visi kelionių organizatoriaus sandoriai, susiję su konkrečia kelione, turi būti laikomi viena paslauga, kurią keleiviui suteikia kelionių organizatorius. Toji paslauga turi būti apmokestinta valstybėje narėje, kurioje kelionių organizatorius yra įsteigęs savo verslą ar turi fiksuotą vietą, iš kurios teikia paslaugas. Šios paslaugos apmokestinamąją vertę ir kainą be mokesčio, kaip ji apibūdinama 22 straipsnio 3 dalies b punkte, sudaro kelionių organizatoriaus marža, t. y. visos sumos, kurią turi sumokėti keleivis be pridėtinės vertės mokesčio, ir kelionės organizatoriaus patirtų faktinių sąnaudų už kitų apmokestinamųjų asmenų tiekiamas prekes ir teikiamas paslaugas, kai tokie sandoriai sudaromi tiesioginei keleivio naudai, skirtumas.

3. Jei kelionių organizatoriaus užsakymu kitų apmokestinamųjų asmenų vykdomų sandorių atlikimo vieta yra už Bendrijos ribų, laikoma, kad kelionių organizatorius suteikė tarpininkavimo paslaugą, kuri atleidžiama nuo mokesčio pagal 15 straipsnio 14 dalį. Kai tokie sandoriai vykdomi ir Bendrijos ribose, ir už jos ribų, nuo mokesčio gali būti atleista tik ta kelionių organizatoriaus paslaugos dalis, kuri susijusi su sandoriais, atliktais už Bendrijos ribų.

4. Mokestis, imamas kitų apmokestinamųjų asmenų iš kelionių organizatoriaus už 2 dalyje nurodytus sandorius, sudaromus tiesioginei keleivio naudai, negali būti atskaitomas ar grąžinamas jokioje valstybėje narėje.

XV ANTRAŠTINĖ DALIS

SUPAPRASTINTOS PROCEDŪROS

27 straipsnis

1. Taryba, Komisijos pasiūlymu, vieningai gali leisti bet kuriai valstybei imtis specialių priemonių, nukrypstant nuo direktyvos nuostatų, kad būtų supaprastinta mokesčio taikymo tvarka arba užkirstas kelias tam tikriems mokesčio vengimo ar išsisukinėjimo ar piktnaudžiavimo atvejams. Priemonės, skirtos apmokestinimo tvarkai supaprastinti, neturi daryti įtakos, nebent labai nežymiai, mokesčio sumai, apskaičiuojamai galutinio vartojimo etape.

2. Valstybė narė, ketinanti imtis 1 dalyje nurodytų priemonių, apie jas praneša Komisijai ir jai suteikia visą susijusią informaciją.

3. Komisija per mėnesį apie siūlomas priemones praneša kitoms valstybėms narėms.

4. Tarybos sprendimas laikomas priimtu, jei per du mėnesius nuo to laiko, kai kitos valstybės narės buvo informuotos, kaip nustatyta 3 dalyje, nei Komisija, nei jokia kita valstybė narė nepaprašo, kad Taryba šį klausimą iškeltų.

5. Tos valstybės narės, kurios 1977 m. sausio 1 d. taiko specialias 1 dalyje nurodytas rūšies priemones, gali ir toliau jas išlaikyti

su sąlyga, kad apie tokias priemones iki 1978 m. sausio 1 d. jos praneša Komisijai, ir su sąlyga, kad tais atvejais, kai tokie nukrypimai skirti apmokestinimo tvarkai supaprastinti, jos atitiktų 1 dalyje nustatytus reikalavimus.

XVI ANTRAŠTINĖ DALIS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

28 straipsnis

1. Visos nuostatos, valstybėse narėse įsigaliojusios pagal 1967 m. balandžio 11 d. Antrosios Tarybos direktyvos 17 straipsnio pirmas keturias įtraukas, yra nebetaikomos kiekvienoje valstybėje narėje atitinkamai nuo tos dienos, kai įsigalioja šios direktyvos 1 straipsnio antroje dalyje nurodytos nuostatos.

2. Sumažinti mokesčio tarifai ir atleidimo nuo mokesčio, grąžinant anksčiau sumokėtą mokestį, atvejai, kurie galiojo 1975 m. gruodžio 31 d. ir atitinka sąlygas, numatytas 1967 m. balandžio 11 d. Antrosios Tarybos direktyvos 17 straipsnio paskutinėje įtraukoje, gali būti ir toliau taikomi iki tos dienos, kurią vieningai nustatys Taryba Komisijos pasiūlymu, bet ne vėliau kaip iki tos dienos, kai prekyboje tarp valstybių narių bus panaikintas apmokestinimas importo atveju ir atleidimas nuo mokesčio eksporto atveju. Valstybės narės priima būtinas priemones, reikalingas užtikrinti, kad apmokestinamieji asmenys deklaruotų duomenis, reikalingus nuosaviems ištekliais, susijusiems su tokia veikla, nustatyti.

Remdamasi Komisijos ataskaita, Taryba kas penkeri metai peržiūri aukščiau nurodytus sumažintus tarifus ir atleidimo nuo mokesčio atvejus ir, Komisijos pasiūlymu, tam tikrais atvejais vieningai priima priemones, kurios užtikrintų jų laipsnišką panaikinimą.

3. Per 4 dalyje nurodytą pereinamąjį laikotarpį valstybės narės gali:

- a) ir toliau apmokestinti sandorius, nurodytus šios direktyvos E priede, kurie atleisti nuo mokesčio pagal šios direktyvos 13 ir 15 straipsnius;
- b) ir toliau neapmokestinti F priede nurodytos veiklos pagal atitinkamoje valstybėje narėje egzistuojančias sąlygas;
- c) suteikti apmokestinamiesiems asmenims galimybę taikyti mokestį sandoriams, kurie yra atleisti nuo mokesčio, pagal G priede išvardytas sąlygas;
- d) toliau taikyti nuostatas, leidžiančias nepaisyti nedelsiamo mokesčio atskaitos principo, nustatyto 18 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje;

- e) toliau taikyti priemones, nukrypstant nuo 5 straipsnio 4 dalies c punkto, 6 straipsnio 4 dalies ir 11 straipsnio A skirsnio 3 dalies c punkto nuostatų;
- f) numatyti, kad tais atvejais, kai, apmokestinamajam asmeniui perkant pastatus ar statyboms skirtą žemę perpardavimo tikslais, pirkimo pridėtinės vertės mokestis nebuvo atskaitytas, apmokestinamąją vertę sudaro pardavimo ir pirkimo kainų skirtumas;
- g) nukrypstant nuo 17 straipsnio 3 dalies ir 26 straipsnio 3 dalies, ir toliau atleisti nuo mokesčio kelionių organizatorių paslaugas, nurodytas 26 straipsnio 3 dalyje, nesuteikiant jiems teisės į atskaitą ar grąžinimą. Ši išimtis taikoma ir tiems kelionių organizatoriams, kurie veikia keleivio vardu ir jo sąskaita.

4. Iš pradžių pereinamasis laikotarpis trunka penkerius metus nuo 1978 m. sausio 1 d. Vėliausiai likus 6 mėnesiams iki šio laikotarpio pabaigos, o po to esant reikalui, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, peržiūri, kokia yra padėtis 3 dalyje išdėstytų nukrypimų atžvilgiu, ir, Komisijos pasiūlymu, vieningai nustato, ar panaikinti visus ar tik kai kuriuos šiuos nukrypimus.

5. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, keleivių transportas turi būti apmokestinamas išvykimo šalyje už tą kelionės dalį, kuri vyksta Bendrijos ribose, pagal detalias taisykles, kurias, Komisijos pasiūlymu, vieningai nustatys Taryba.

XVII ANTRAŠTINĖ DALIS

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO KOMITETAS

29 straipsnis

1. Šiuo straipsniu įkuriamas Patariamasis pridėtinės vertės mokesčio komitetas, toliau vadinamas „Komitetu“.

2. Komitetas susideda iš valstybių narių ir Komisijos atstovų.

Komiteto pirmininkas yra Komisijos atstovas.

Sekretoriavimo paslaugas Komitetui teikia Komisija.

3. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

4. Be tų problemų, dėl kurių vyksta šioje direktyvoje numatytos konsultacijos, Komitetas svarsto klausimus, susijusius su Bendrijos nustatytų pridėtinės vertės mokesčio nuostatų taikymu, kuriuos iškelia Komiteto pirmininkas savo iniciatyva arba valstybės narės atstovui pasiūlius.

XVIII ANTRAŠTINĖ DALIS

KITOS NUOSTATOS

30 straipsnis

Tarptautiniai susitarimai

Taryba, Komisijos pasiūlymu, vieningai gali leisti bet kuriai valstybei narei su valstybe, nesančia Bendrijos nare, ar tarptautine organizacija sudaryti sutartį, kurioje būtų numatyti nukrypimai nuo šios direktyvos. Valstybė, norinti sudaryti tokią sutartį, apie tai praneša Komisijai ir pateikia jai visą būtiną apsvarstyti informaciją. Komisija per mėnesį praneša kitoms valstybėms narėms.

Tarybos sprendimas laikomas priimtu, jei per du mėnesius nuo to laiko, kai kitos valstybės narės buvo informuotos, kaip nustatyta pirmoje pastraipoje, šis klausimas Taryboje nebuvo iškeltas.

31 straipsnis

Apskaitos vienetas

1. Šioje direktyvoje vartojamas apskaitos vienetas yra Europos apskaitos vienetas (EUA), apibrėžtas Sprendime 75/250/EEB ⁽¹⁾.

2. Konvertuodamos šį apskaitos vienetą į nacionalines valiutas, valstybės narės gali po tokio konvertavimo gautas sumas suapvalinti iki didesnio ar mažesnio skaičiaus ne daugiau kaip 10 % tikslumu.

32 straipsnis

Naudotos prekės

Taryba, komisijos pasiūlymu, iki 1977 m. gruodžio 31 d. vieningai priima Bendrijos apmokestinimo tvarką, taikytiną naudotoms prekėms, meno kūriniams, antikvariniams daiktams ir kolekcionavimo objektams.

Kol tokia Bendrijos tvarka bus pradėta taikyti, valstybės narės, taikiusios šiems dalykams specialias sistemas tuo metu, kai įsigaliojo ši direktyva, gali ir toliau jas taikyti.

33 straipsnis

Nepažeidžiant kitų Bendrijos nuostatų, šios direktyvos nuostatos nekliudo valstybėms narėms toliau taikyti ar nustatyti mokesčius draudimo sutartims, mokesčius lažyboms ir azartiniam žaidimams, akcizo mokestį, žyminius mokesčius ir apskritai bet kuriuos mokesčius, rinkliavas ar apmokestinimus, kurie negali būti priskirti apyvartos mokesčiams.

⁽¹⁾ OL L 104, 1975 4 24, p. 35.

XIX ANTRAŠTINĖ DALIS

36 straipsnis

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

1967 m. balandžio 11 d. Pirmosios Tarybos direktyvos 2 straipsnio 4 dalis ir 5 straipsnis panaikinami.

34 straipsnis

Pirmą kartą 1982 m. sausio 1 d., o paskui kas dveji metai Komisija, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis, siunčia Tarybai pranešimą apie pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos taikymą valstybėse narėse. Šį pranešimą Taryba perduoda Europos Parlamentui.

37 straipsnis

1967 m. balandžio 11 d. Antroji Tarybos direktyva 67/228/EEB dėl pridėtinės vertės mokesčio nustoja galiojusi kiekvienoje valstybėje narėje nuo tos dienos, kai joje pradamos taikyti šios direktyvos nuostatos.

35 straipsnis

Atitinkamu metu, vieningai balsuodama dėl Komisijos pasiūlymo, Taryba, gavusi Europos Parlamento bei Ekonominių ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ir vadovaudamasi bendrosios rinkos interesais, priima tolesnes direktyvas dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos, ypač siekdama laipsniškai riboti arba panaikinti valstybių narių taikomas tos sistemos išimtis, kad būtų visiškai suvienodintos pridėtinės vertės mokesčio nacionalinės sistemos ir taip pasiektas 1967 m. balandžio 11 d. Pirmosios Tarybos direktyvos 4 straipsnyje nurodytas tikslas.

38 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 1977 m. gegužės 17 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

J. SILKIN

A PRIEDAS

ŽEMĖS ŪKIO GAMYBOS RŪŠIŲ SĄRAŠAS**I. AUGALININKYSTĖ**

1. Bendroji augalininkystė, įskaitant vynuogių auginimą
2. Vaisių (įskaitant alyvas), daržovių, gėlių, dekoratyvinių augalų auginimas atvirame ir uždarame grunte
3. Grybų, prieskoninių augalų auginimas; sėklininkystė ir dauginamosios medžiagos gamyba; daigynai

II. GYVULININKYSTĖ, ĮSKAITANT AUGINIMĄ

1. Bendroji gyvulininkystė
2. Paukštininkystė
3. Triušių auginimas
4. Bitininkystė
5. Šilkverpių auginimas
6. Sraigų auginimas

III. MIŠKININKYSTĖ**IV. ŽUVININKYSTĖ**

1. Gėlių vandenių žvejyba
2. Žuvų ūkių veikla
3. Dvigeldžių moliuskų, austrių ir kitų moliuskų bei vėžiagyvių veisimas
4. Varlių auginimas

- V. Kai žemės ūkio, miškininkystės ar žuvininkystės ūkiuose įprastomis priemonėmis ūkininkas apdoroja savo pagamintą žemės ūkio produkciją, toks apdorojimas taip pat turi būti laikomas žemės ūkio gamyba.

B PRIEDAS

ŽEMĖS ŪKIO PASLAUGŲ SĄRAŠAS

Paslaugos, kurios įprastai būtinos žemės ūkio produktų gamyboje, laikomos žemės ūkio paslaugomis. Į tokias paslaugas įeina:

- lauko darbai, javų ir žolės pjovimas, kūlimas, ryšulių formavimas, rinkimas, derliaus nuėmimas, sėjimas ir sodinimas,
 - žemės ūkio produktų pakavimas ir ruošimas rinkai, pavyzdžiui, džiovinimas, valymas, smulkinimas, dezinfekavimas ir silosavimas,
 - žemės ūkio produktų sandėliavimas,
 - gyvulių priežiūra, veisimas ir šėrimas,
 - įrenginių, paprastai naudojamų žemės ūkio, miškininkystės ar žuvininkystės ūkiuose, nuoma žemės ūkio tikslams,
 - techninė pagalba,
 - piktžolių ir kenkėjų naikinimas, augalų ir dirvos barstymas ir purškimas,
 - drėkinimo ir nusausinimo įrangos eksploatavimas,
 - medžių genėjimas ir kirtimas bei kitos miškininkystės paslaugos.
-

C PRIEDAS ⁽¹⁾

BENDRASIS APSKAIČIAVIMO METODAS

- I. Apskaičiuojant pridėtinę vertę sukurta visų žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės subjektų, atsižvelgiama į šiuos dydžius (išskyrus pridėtinės vertės mokesť):
- 1) visų galutinių produktų, įskaitant suvartotų ūkininko reikmėms, priskirtinų „žemės ūkio produktų ir medžiojamųjų paukščių ir žvėrių“ bei „neapdailintos medienos“ klasėms, nurodytoms toliau pateikiamuose IV ir V punktuose, vertę, prie jos pridedant A priedo V punkte nurodytos apdorojimo veiklos produkcijos vertę;
 - 2) bendrą sąnaudų, reikalingų 1 punkte nurodytai produkcijai pagaminti, vertę;
 - 3) ilgalaikio turto, reikalingo A ir B prieduose nurodytai veiklai, formavimo vertę.
- II. Nustatant ūkininkų, kuriems taikomas vienodas mokesčio tarifas, atskaitytinas apmokestinamas sąnaudas ir produkciją, iš nacionalinių sąskaitų atimama ūkininkų, kuriems taikoma įprasta apmokestinimo pridėtinės vertės mokesčiu schema, sąnaudos ir produkcija, atsižvelgiant į tuos pačius veiksniai kaip ir I dalyje.
- III. Ūkininkams, kuriems taikomas vienodas tarifas, pridėtinė vertė lygi bendros galutinės produkcijos, neįskaitant pridėtinės vertės mokesčio, kaip nurodyta I (1) punkte, vertės ir bendros sąnaudų vertės, kaip nurodyta I (2) punkte, bei bendros ilgalaikio turto formavimo vertės, kaip nurodyta I (3) punkte, skirtumui. Visi šie veiksniai susiję tik su ūkininkais, kuriems taikoma vienodo tarifo schema.
- IV. ŽEMĖS ŪKIO IR MEDŽIOKLĖS PRODUKTAI

SOEC kodo numeris

Javai (išskyrus ryžius)

Kviečiai ir spelta	10.01.11	1
	10.01.19	1
Žieminiai kviečiai ir spelta	–	
Vasariniai kviečiai	–	
Kietieji kviečiai	10.01.51	
	10.01.59	
Žieminiai kviečiai	–	
Vasariniai kviečiai	–	
Rugiai ir meslinas		
Rugiai	10.02.00	
Žieminiai rugiai	–	
Vasariniai rugiai	–	
Meslinas	10.01.11	2
	10.01.19	2

(¹) Šiame priede naudojama ta pati klasifikacija kaip Europos Bendrijų Statistikos biuro žemės ūkio ekonominės sąskaitose (SOEC).

SOEC kodo numeris

Miežiai	10.03.10	
	10.03.90	
Vasariniai miežiai	–	
Žieminiai miežiai	–	
Avižos ir vasarinis meslinas		
Avižos	10.04.10	
	10.04.90	
Vasarinis meslinas	–	
Kukurūzai	10.05.10	
	10.05.92	
Kiti javai (išskyrus ryžius)		
Grikliai	10.07.10	
Soros	10.07.91	
Grūdinis sorgas	10.07.95	
Kanarėlių lesalas	10.07.96	
Javai, kitur nenurodyti (išskyrus ryžius)	10.07.99	
Ryžiai (nelukštenti ar žaliaviniai)	10.06.11	
Ankštiniai		
Džiovinti žirniai ir pašariniai žirniai	07.05.11	
Džiovinti žirniai (išskyrus pašarinius)	–	
Džiovinti žirniai (išskyrus sėjamuosius avinžirnius)	–	
Avinžirniai (nutai)	–	
Pašariniai žirniai	–	
Pupelės, didžiosios ir mažosios pupos		
Pupelės	07.05.15	
Didžiosios ir mažosios pupos	07.05.95	
Kiti ankštiniai		
Lęšiai	07.05.91	
Vikiai	12.03.31	2
Lubina	12.03.49	2
Kitur nenurodyti džiovinti ankštiniai, ankštinių mišiniai, javų ir ankštinių mišiniai	07.05.97	
Šakniagumbiai (Bastutinių pašarinės rūšys)		
Bulvės		
Bulvės (išskyrus sėklines bulves)		
Šviežios bulvės	07.01.13	
	07.01.15	
Pagrindinio derliaus bulvės	07.01.17	
	07.01.19	
Sėklinės bulvės	07.01.11	
Cukriniai runkeliai	12.04.11	

SOEC kodo numeris

Mangoldai ir pašariniai runkeliai; griežčiai, pašarinės morkos ir pašarinės ropės;
kiti šakniagumbiai ir pašarinės *Bastutinių* rūšys

Mangoldai ir pašariniai runkeliai	}	12.10.10	
Griežčiai, pašarinės morkos, pašarinės ropės			
Griežčiai			
Pašarinės morkos, pašarinės ropės			
Pašariniai kopūstai ir daržiniai (lapiniai) kopūstai		12.10.99	2
Kiti šakniagumbiai ir pašarinės <i>Bastutinių</i> rūšys			
Jeruzalės artišokai		07.06.10	
Saldžiosios bulvės		07.06.50	
Kitur nenurodyti šakniagumbiai ir <i>Bastutinių</i> pašarinės rūšys		07.06.30	
		12.10.99	3

Pramoniniai augalai

Aliejinių augalų sėklos ir vaisiai (išskyrus alyvas)

Rapsuko ir rapso sėklos	12.01.91
Žieminis rapsukas	–
Vasarinis rapsukas	–
Rapsas	–
Saulėgrąžų sėklos	12.01.95
Sojos pupelės	12.01.40
Ricinmedžio sėklos	12.01.50
Sėmenys	12.01.61
	12.01.69
Sezamo, kanapių, garstyčių ir aguonų sėklos	
Sezamo sėklos	12.01.97
Kanapių sėklos	12.01.94
Garstyčių sėklos	12.01.92
Aliejinės aguonos ir aguonų sėklos	12.01.93

Pluoštiniai augalai

Linai	54.01.10
Kanapės	57.01.10

Neapdorotas tabakas (išskyrus vytintą)

24.01.10
24.01.90

Apyniai

12.06.00

Kiti pramoniniai augalai

Cikorijos šaknys	12.05.00
------------------	----------

Vaistiniai augalai, aromatiniai augalai, prieskoniai ir kvapiesiems ekstraktams naudojami augalai

Šafranas	09.10.31
Kmynai	07.01.82
Kitur nenurodytos vaistažolės, aromatiniai augalai, prieskoniai ir kvapiesiems ekstraktams naudojami augalai	} 09.09 (11-13-15-17-18) 09.10 (11-20-51-55-71) 12.07 (10-20-30-40-50-60-70-80-91-99)

Šviežios daržovės

Maistiniai kopūstai

Žiediniai kopūstai	07.01.21
	07.01.22

	SOEC kodo numeris	
Kiti kopūstai		
Bruuselio kopūstai	07.01.26	
Baltagūžiai kopūstai	}	07.01.23
Raudongūžiai kopūstai		
Garbanotieji kopūstai	}	1
Žalieji kopūstai		
Kitur nenurodyti kopūstai		
Lapinės ir stiebinės daržovės, išskyrus kopūstus		
Salierai ir šakniavaisiniai salierai	07.01.51	
	07.01.53	
	07.01.97	2
Porai	07.01.68	
Gūžinės salotos	07.01.31	
	07.01.33	
Endivijos	07.01.36	1
Špinatai	07.01.29	
Šparagai	07.01.71	
Witloof rūšies cikonijos	07.01.34	
Artišokai	07.01.73	
Kitos lapinės ir stiebinės daržovės		
Salotiniai kukurūzai	07.01.36	2
Dygieji artišokai ir valgomieji dagiai	07.01.37	
Krapai	07.01.91	
Rabarbarai	}	1
Pipirnė		
Petražolė		
Brokoliai		
Kitur nenurodytos lapinės ir stiebinės daržovės		
Vaisinės daržovės		
Pomidorai	07.01.75	
	07.01.77	
Agurkai ir kornišonai	07.01.83	
	07.01.85	
Melionai	08.09.10	
Baklažanai, kiaušininiai moliūgai ir moliūgai, smulkieji kiaušininiai moliūgėliai	07.01.95	
Saldieji ankštiniai pipirai	07.01.93	
Kitos vaisinės daržovės	07.01.97	3
Šakniavaisiniai ir šakniagumbiniai augalai		
Kaliaropės	07.01.27	2
Ropės	}	07.01.54
Morkos		
Česnakai	07.01.67	
Svogūnai ir šalotai	07.01 (62-63-66)	
Burokai (raudonieji burokai)	}	07.01.56
Pūtelis ir gelteklė		
Kiti šakniavaisiniai ir šakniagumbiniai augalai (laiskinis česnakas, ridikai, <i>French turnips</i> (prancūziškos roputės), krienai		
	07.01.59	
Ankštinės daržovės	07.01.41	
Žalieji žirneliai	07.01.43	

SOEC kodo numeris

Pupos	07.01.45	
	07.01.47	
Kitos ankštinės daržovės	07.01.49	
Kultūrinės grybų rūšys	07.1.87	
Švieži vaisiai, įskaitant citrusinius (išskyrus vynuoges ir alyvas)		
Desertiniai obuoliai ir kriaušės		
Desertiniai obuoliai	08.06 (13-15-17)	
Desertinės kriaušės	08.06 (36-38)	
Sidrui skirti obuoliai ir kriaušės (<i>perry</i>)		
Sidrui skirti obuoliai	08.06.11	
Sidrui skirtos kriaušės (<i>perry</i>)	08.06.32	
Sėkliavaisiai		
Persikai	08.07.32	
Abrikosai	08.07.10	
Vyšnios	08.07 (51-55)	
Slyvos (įskaitant vengriškas (renklodus), kaukazines (<i>mirabelle</i> ir <i>quetsche</i>))	08.07 (71-75)	
Kiti vaisiai su kauliukais	08.07.90	
Riešutai		
Graikiniai riešutai	08.05.31	
Lazdyno riešutai	08.05.91	
Migdolai	08.05.11	
	08.05.19	
Kaštonai	08.05.50	
Kiti riešutai (išskyrus tropinius riešutus)		
Pistacijos	08.05.70	
Kitur nenurodyti riešutai	08.05.97	1
Kitų medžių vaisiai		
Figos	08.03.10	
Svarainiai	08.06.50	
Kitur nenurodyti kitų medžių vaisiai (išskyrus tropinius vaisius)	08.09.90	1
Braškės ir žemuogės	08.08 (11-15)	
Uogos		
Juodieji ir raudonieji serbentai		
Juodieji serbentai	08.08.41	
Raudonieji serbentai	08.08.49	1
Avietės		
Agrastai	08.08.90	1
Kitos uogos (pvz., kultūrinės gervuogės)	08.09.90	2
Citrusiniai vaisiai		
Apelsinai	08.02 (21-22-24-27)	
Mandarinai ir klementinos	08.02 (32-36)	
Citrinos	08.02.50	
Greipfrutai	08.02.70	

SOEC kodo numeris

Kiti citrusiniai vaisiai	08.02.90	
Citronai	–	
Laimai	–	
Bergamotai	–	
Kitur nenurodyti citrusiniai vaisiai	–	
Vynuogės ir alyvuogės		
Vynuogės		
Valgomosios vynuogės	08.04 (21-23)	
Kitos vynuogės (vynui, sultims ir razinoms gaminti)	08.04 (25-27)	
Alyvuogės		
Valgomosios alyvuogės	07.01.78	
Kitos alyvuogės (alyvuogių aliejui gaminti)	07.01.79	
	07.03.13	
Kiti augalininkystės produktai		
Pašariniai augalai ⁽¹⁾	12.10.99	1
Daigynų produkcija		
Vaismedžiai ir krūmai	06.02 (19-40-51-55)	
Vynuogienojų skiepai	06.02 (10-30)	
Dekoratyviniai medžiai ir krūmai	06.02 (71-75-79-98)	
Miško medžių sodinukai ir atlankos	06.02.60	
Augalinė medžiaga, naudojama daugiausia pynimui		
Karklai, meldai, rotangai	14.01 (11-19-51-59)	
Nendrės, bambukas	14.01 (31-39)	
Kita augalinė medžiaga, naudojama daugiausia pynimui	14.01.90	
Gėlės, dekoratyviniai augalai ir kalėdinės eglutės		
Gėlių svogūnėliai, gumbasvogūniai ir gumbavaisiai	06.01.10	
Dekoratyviniai augalai	} 06.01 (31-39) 06.03 (11-15-90) 06.04 (20-40-50) 06.04.90	
Skintos gėlės, šakos ir lapai		
Kalėdinės eglutės		
Daugiamėčiai augalai		06.02.91
Sėklos		
Žemės ūkio augalų sėklos ⁽²⁾	06.02.95	
	12.03 (11-19-35-39-44-46-84-86-89)	
	12.03.31	1
	12.03.49	1
Gėlių sėklos	12.03.81	

⁽¹⁾ Pvz., šienas, dobilai (išskyrus bastutinių rūšis).

⁽²⁾ Išskyrus sėklinius javus, sėklinius ryžius ir sėklinės bulves.

SOEC kodo numeris

Laukinės augmenijos renkami produktai ⁽¹⁾	07.01 (88-89)
	08.05.97 2
	08.08.31
	08.08.35
	08.08.49 2
	08.08.90 2
	23.06.10 1
Augalininkystės šalutiniai produktai ⁽²⁾	
Javų šalutiniai produktai (išskyrus ryžių)	
Ryžių	12.08 (10-31)
Ankštinių	12.08.90
Šakniavaisinių augalų	12.09.00
Pramoninių augalų	13.03.12
Šviežių daržovių	14.02 (10-21-23-25-29)
Vaisių ir citrusinių vaisių	14.03.00
Vynuogių ir alyvuogių	14.04.00
Kitų augalų	14.05 (11-19)
Kitur nenurodytų augalų šalutiniai produktai	15.16.10
	23.06.10 2
	23.06.30
	13.01.00
Vynuogių misa ir vynas	
Vynuogių misa	22.04.00
Vynas	22.05 (21-25-31-35-41-44-45-47-51-57-59-61-69)
Vyno gamybos šalutiniai produktai ⁽³⁾	23.05.00
Alyvuogių aliejus	
Grynas alyvuogių aliejus ⁽⁴⁾	15.07.06
Alyvuogių aliejus, nerafinuotas ⁽⁴⁾	15.07 (07-08)
Alyvuogių aliejaus ekstrahavimo šalutiniai produktai ⁽⁵⁾	23.04.05
Galvijai	
Naminiai galvijai	01.02 (11-13-14-15-17)
Veršiukai	–
Kiti galvijai, jaunesni kaip vienerių metų	–
Telyčios	–
Karvės	–
Veisliniai buliai	–
Nuo vienerių iki dvejų metų amžiaus	–
Vyresni kaip dvejų metų	–

⁽¹⁾ Pvz., miško grybai, spanguolės, bruknės, gervuogės, laukinės avietės, ir t. t.

⁽²⁾ Pvz., šiaudai, burokų ir kopūstų lapai, žirnių ir pupų ankštys.

⁽³⁾ Pvz., vyno nuosėdos, argolis ir t. t.

⁽⁴⁾ Pvz., šie du produktai priklauso ne skirtingiems gamybos etapams, bet skiriasi apdirbimo metodu.

⁽⁵⁾ Pvz., alyvuogių išspaudos ir kiti liekamieji alyvuogių aliejaus ekstrahavimo produktai.

SOEC kodo numeris

Galvijai pjovimui ir nušėrimui		
Nuo vienerių iki dvejų metų amžiaus	–	
Vyresni kaip dvejų metų	–	
Kiaulės		
Naminės kiaulės	01.03 (11-15-17)	
Paršeliai	–	
Jaunos kiaulės	–	
Penimos kiaulės	–	
Paršavedės ir veislinės jaunos kiaulaitės	–	
Veisliniai kuiliai	–	
Arkliai		
Arkliai	01.01 (11-15-19)	
Asilai	01.01.31	
Mulai ir arklėnai	01.01.50	
Avys ir ožkos		
Naminės avys	01.04 (11-13)	
Naminės ožkos	01.04.15	
Naminiai paukščiai, triušiai, balandžiai ir kiti gyvūnai		
Vištos, gaidžiai, gaidžiukai, vištytės, viščiukai	01.05 (10-91)	
Antys	01.05.93	
Žąsys	01.05.95	
Kalakutai	01.05.97	
Perlinės vištos	01.05.98	
Naminiai triušiai	01.06.10	
Naminiai balandžiai	01.06.30	
Kiti gyvūnai		
Bitės	–	
Šilkverpiai	–	
Kailiniai žvėreliai	–	
Sraigės (išskyrus jūrines sraiges)	03.03.66	
Kitur nenurodyti gyvūnai	01.06.99	
	02.04.99	1
Medžiojamieji paukščiai ir žvėrys bei jų mėsa		
Medžiojamieji paukščiai ir žvėrys ⁽¹⁾	01.01.39	
	01.02.90	
	01.03.90	
	01.04.90	
	01.06.91	
Žvėriena ir laukinių paukščių mėsa	02.04.30	

⁽¹⁾ Gyvi medžiojamieji žvėrys ir paukščiai — tai tik specialiai auginami ir nelaisvėje laikomi žvėrys ir paukščiai.

SOEC kodo numeris

Pienas, neapdorotas

Karvės pienas	–
Avelių pienas	–
Ožkos pienas	–
Buivolių pienas	–

Kiaušiniai

Vištos kiaušiniai		
Skirti inkubavimui (perinimui) kiaušiniai	04.05.12	1
Kiti	04.05.14	
Kiti kiaušiniai		
Skirti inkubavimui (perinimui) kiaušiniai	04.05.12	2
Kiti	04.05.16	
	04.05.18	

Kiti naminių gyvulių produktai

Nukirpta vilna (įskaitant ir gyvulių šerius) ⁽¹⁾	53.01 (10-20)	
	53.02 (93-95)	
Medus	04.06.00	
Šilkverpių kokonai	50.01.00	
Gyvulininkystės šalutiniai produktai ⁽²⁾	} 15.15.10 43.01 (10-20-30-90) 53.02.97	
Kitur nenurodyti gyvulininkystės produktai		

Agroservisas ⁽³⁾**Beveik išimtinai importuojamieji žemės ūkio produktai**

Tropinės aliejinių augalų sėklos ir vaisiai	
Žemės riešutai (arachisai)	12.01.11
	12.01.15
Kopra	12.01.20
Palmių riešutai ir branduoliai	12.01.30
Medvilnės sėklos	12.01.96
Kitur nenurodytos aliejinių augalų sėklos ir vaisiai	12.01.99
Tropiniai pluoštiniai augalai	
Medvilnė	55.01.00
Kiti pluoštiniai augalai	
Manilos kanapės	57.02.00
Džiutas	57.03.10
Sizalis	57.04.10
Kokoso plaušai	57.04.30

⁽¹⁾ Jei tai yra pagrindinis produktas.⁽²⁾ Pvz., oda ir gyvulių plaukai, nušautų medžiojamųjų žvėrių kailiai, vaškas, mėšlas, skystos srutos.⁽³⁾ T. y. paslaugos, kurias paprastai teikia patys žemės ūkiai, pavyzdžiui, arimas, žolės ir javų pjovimas, kūlimas, tabako vytinimas, avių kirpimas, gyvulių priežiūra.

SOEC kodo numeris

Pluoštinė bėmerija	54.02.00
Kitur nenurodyti pluoštiniai augalai	57.04.50
Kiti pramonėje naudojami tropiniai augalai	
Kava	09.01.11
Kakava	18.01.00
Cukrašvendrės	12.04.30
Tropiniai vaisiai	
Tropiniai riešutai	
Kokoso riešutai	08.01.75
Anakardžių riešutai	08.01.77
Braziliški (amerikietiški) riešutai	08.01.80
Pekanai	08.05.80
Kiti tropiniai vaisiai	
Datulės	08.01.10
Bananai	08.01 (31-35)
Ananasai	08.01.50
Papajos	08.08.50
Kitur nenurodyti tropiniai vaisiai	08.01 (60-99)
Dramblo kaulas, nenuopoliruotas	05.10.00

V. NEAPDIRBTA MEDIENA

Pramonėje naudojama spygliuočių mediena

Spygliuočių ilgoji mediena

- 1 rąstai
 - 1) eglės
 - 2) pušies, maumedžio
- 2 mediena šachtoms
 - 1) eglės
 - 2) pušies, maumedžio
- 3 kita ilgoji mediena
 - 1) eglės
 - 2) pušies, maumedžio

Spygliuočių fanera

- 1 eglės
- 2 pušies, maumedžio

Spygliuočių malkos

- Eglinės malkos
- Pušinės, maumedžio malkos

Pramonėje naudojama lapuočių mediena

Ilgoji mediena (lapuočių)

- 1 rąstai
 - 1) ąžuolo
 - 2) buko
 - 3) tuopos
 - 4) kitų medžių

— 2 mediena šachtoms

1) ąžuolo

2) kitų medžių

— 3 kita ilgoji mediena

1) ąžuolo

2) buko

3) tuopos

4) kitų medžių

Fanera (lapuočių)

— 1 ąžuolo

— 2 buko

— 3 tuopos

— 4 kitų medžių

Malkos (lapuočių)

Ąžuolo

Buko

Tuopos

Kitų medžių

Miškininkystės paslaugos ⁽¹⁾

Kiti produktai (pavyzdžiui, žievė, kamščiamedžio žievė, sakai)

⁽¹⁾ T. y. paslaugos, kurias paprastai teikia patys miškininkystės ūkiai (pavyzdžiui, medžių kirtimas).

D PRIEDAS

4 STRAIPSNIO 5 DALIES TREČIOJE PASTRAIPOJE MINIMŲ VEIKLOS RŪŠIŲ SĄRAŠAS

1. Telekomunikacijos
 2. Vandens, dujų, elektros ir garo tiekimas
 3. Prekių gabenimas
 4. Jūros ir oro uostų paslaugos
 5. Keleivių gabenimas
 6. Pardavimui pagamintų naujų prekių tiekimas
 7. Žemės ūkio intervencinių agentūrų sandoriai dėl žemės ūkio produktų, vykdomi pagal šių produktų rinkos bendro organizavimo taisykles
 8. Prekybos mugių ir parodų organizavimas
 9. Sandėliavimas
 10. Komercinių viešojo informavimo institucijų veikla
 11. Kelionių agentūrų veikla
 12. Darbuotojams skirtų parduotuvių, kooperatyvų, pramonės įmonių valgyklų ir panašių įstaigų organizavimas ir valdymas
 13. Radijo ir televizijos institucijų sandoriai, išskyrus nurodytuosius 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies q punkte
-

E PRIEDAS

28 STRAIPSNIO 3 DALIES A PUNKTE NURODYTI SANDORIAI

1. 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punkte nurodyti sandoriai tiek, kiek jie yra susiję su pašto siuntiniais
2. 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies e punkte nurodyti sandoriai
3. 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies f punkte nurodyti sandoriai, išskyrus medicinos ir slaugos pobūdžio
4. 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies m punkte nurodyti sandoriai
5. 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies n punkte nurodyti sandoriai
6. 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies p punkte nurodyti sandoriai
7. 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies q punkte nurodyti sandoriai
8. 13 straipsnio B skirsnio d punkto 2 papunktyje nurodyti sandoriai, kiek jie yra susiję su tarpininkavimo paslaugomis
9. 13 straipsnio B skirsnio d punkto 5 papunktyje nurodyti sandoriai, kiek jie yra susiję su tarpininkavimo paslaugomis
10. 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje nurodyti sandoriai
11. Tiekimas, kuriam taikomas 13 straipsnio B skirsnio g punktas, jei jį vykdo apmokestinamasis asmuo, kuris turėjo teisę atskaityti pirkimo mokestį, apskaičiuotą už atitinkamą pastatą
12. 15 straipsnio 2 dalyje nurodytų prekių tiekimas
13. 15 straipsnio 6 ir 9 dalyse nurodyti sandoriai
14. 15 straipsnio 12 dalyje nurodytas tiekimas
15. 26 straipsnyje nurodytos kelionių organizatorių paslaugos ir kelionių organizatorių, kurie veikia keleivių vardu ir jų sąskaita, paslaugos, susijusios su kelionėmis už Bendrijos ribų

F PRIEDAS

28 STRAIPSNIO 3 DALIES B PUNKTE NURODYTI SANDORIAI

1. Įėjimas į sporto renginius
2. Autorių, menininkų, atlikėjų, teisininkų ir kitų laisvųjų profesijų atstovų, išskyrus gydytojus ir vidurinių medicininių personalą, paslaugos, jei tai nėra 1967 m. balandžio 11 d. Antrosios Tarybos direktyvos B priede nurodytos paslaugos
3. Paslaugų teikimas žemės ūkio technika individualiems ir kooperatiniams ūkiams
4. Skalikų ir grynaveislių arklių tiekimas
5. Telekomunikacijų paslaugos, kurias teikia valstybinės pašto tarnybos, ir su jomis susijusių prekių tiekimas
6. Laidojimo ir kremacijos tarnybų teikiamos paslaugos ir su jomis susijusių prekių tiekimas
7. Sandoriai, kuriuos vykdo akcieji ar aklujų dirbtuvės su sąlyga, kad toks atleidimas nuo mokesčio žymiau neiškraipys konkurencijos
8. Prekių ir paslaugų teikimas oficialioms institucijoms, kurios yra atsakingos už kapinių, kapų ir paminklų kare žuvusiems statybą, pastatymą ir priežiūrą
9. Gyvūnų gydymas, kurį vykdo veterinarai
10. Ligoninių, kurioms netaikomas 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b punktas, sandoriai
11. Ekspertų paslaugos ryšium su draudimo išmokų vertinimu
12. Viešųjų įstaigų vykdomas vandens tiekimas
13. Kredito ar kredito garantijų valdymas, kai šias paslaugas teikia kiti asmenys nei suteikę kreditą
14. Skolų išieškojimas
15. Akcijų, pajų įmonėse ir organizacijose, įmonių obligacijų ir kitų vertybinių popierių ar apyvartinių dokumentų saugojimas ir valdymas, išskyrus dokumentų, patvirtinančių nuosavybės teisę į prekes, ar 5 straipsnio 3 dalyje nurodytų vertybinių popierių
16. 4 straipsnio 3 dalyje nurodytų pastatų ir žemės tiekimas
17. Keleivių vežimas
Keleivius lydinčių prekių tokių kaip bagažas ir automobiliai vežimas ir su juo susijusios paslaugos atleidžiamos nuo mokesčio, tik jei pačių keleivių vežimas yra atleistas nuo mokesčio
18. Komercinių vidaus vandenų laivų tiekimas, modifikavimas, remontas, priežiūra, užsakymai ir nuoma ir juose esančių įrengimų tiekimas, nuoma, remontas ir priežiūra
19. Tam tikro ilgalaikio turto tiekimas, pasibaigus atskaitos tikslinimo laikotarpiui
20. Antrinių žaliavų ir naujų pramoninių atliekų tiekimas
21. Privatiems tikslams naudojamiems laivams, plaukiantiems už nacionalinės teritorijos ribų, skirtas kuras ir maistas

22. Privataisiais tikslais naudojamiems orlaiviams, skrendantiems už nacionalinės teritorijos ribų, skirtas kuras ir maistas
 23. Valstybės institucijų naudojamų orlaivių ir juose įrengtų įrengimų tiekimas, modifikavimas, remontas, priežiūra, užsakymas ir nuoma
 24. Prekių gabenimas Reino ir praplatinta Mozelio upe ir su juo susiję sandoriai
 25. Karo laivų tiekimas, modifikavimas, remontas, priežiūra, užsakymas ir nuoma
 26. Su auksu, išskyrus pramoniniam naudojimui skirtą auksą, susiję sandoriai
 27. 26 straipsnyje nurodytos kelionių organizatorių ir keleivių vardu bei sąskaita veikiančių kelionių organizatorių paslaugos, susijusios su kelionėmis Bendrijos ribose
-

G PRIEDAS

PASIRINKIMO TEISĖ

1. 28 straipsnio 3 dalies c punkte nurodyta pasirinkimo teisė gali būti suteikta tokiomis aplinkybėmis:
 - a) E priede nurodytų sandorių atveju:

valstybės narės, kurios jau atleidžia tokį tiekimą nuo mokesčio, bet dar suteikia teisę pasirinkti skaičiuoti mokestį, gali tą pasirinkimo teisę išlaikyti.
 - b) F priede nurodytų sandorių atveju:

valstybės narės, kurios naudojasi teise laikinai atleisti tokį tiekimą nuo mokesčio, gali suteikti apmokestinamajam asmeniui teisę pasirinkti skaičiuoti mokestį.
 2. Valstybės narės, suteikiančios teisę pasirinkti skaičiuoti mokestį 1 dalyje nenurodytų sandorių atžvilgiu, gali leisti mokesčių mokėtojams naudotis ta teise daugiausia trejus metus nuo tos dienos, kai įsigalios ši direktyva.
-